Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 164 (2166) ♦ Вівторок, 7 вересня 1999 року ♦ Ціна договірна

Країні — новий Президент, а Президентові — кодекс честі

«Національна програма відродження України повинна увібрати в себе все краще, що є в програмах інших кандидатів», — заявив, виступаючи перед мешканцями Макіївки Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко. Пріоритетними напрямами розвитку в державі мають стати енергетика, агропромисловий комплекс і науково-технічні розробки. При цьому, за словами глави парламенту, Донбас є і залишається головним, визначальним регіоном у розвиткові нашої індустрії.

Спілкування Олександра Ткаченка з мешканцями регіону, безумовно, було корисне для обох сторін.

— На зустрічах я відчув, що люди не хочуть жити по-старому, не хочуть підтримувати курс теперішнього Президента, — зазначив Голова Верховної Ради. — Я ще раз упевнився: країна повинна обрати нового Президента.

(Закінчення на 2-й стор.).

Домовленості здаються реальними

Досягнути їх Голова Верховної Ради закликав учасників наради голів комітетів і фракцій парламенту. Адже йдеться про початок четвертої сесії Верховної Ради, і, як зазначив Олександр Миколайович, треба досягти реальних домовленостей і максимально чітко розпочати роботу сесії. Він визначив наступний етап діяльності парламенту як складний. У порядку денному вже тепер намічено розглянути 173 питання. І всі вони дуже важливі для економічного, соціального й політичного розвитку держави. А 27 законопроектів, поданих Президентом до Верховної Ради, слід розглянути якомога швидше.

(Закінчення на 2-й стор.).

7 вересня

✔ 1656 р. Богдан Хмельницький підписав "Трактат вічної приязні" з угорським князем Юрієм II Ракоцієм.

✔ 1928 р. У Сокалі на Львівщині народився Іван Богачевський, розрахунки якого лягли в основу програми повернення американських астронавтів з Місяця.

Як захистити громадян від злочинності?

Нещодавно в Народному русі України за участі членів фракції Руху Верховної Ради України, голів обласних організацій НРУ було проведено спеціальне засідання з обговорення питання криміногенної ситуації в державі, необхідності якнайшвидшого прийняття Кримінального кодексу України та проблем, пов'язаних з діяльністю правоохоронних відомств нашої країни. В цьому заході взяли участь відомі політики та державні діячі, соціологи, політологи, працівники міністерств, судів, прокуратури, наукові експерти. Обговорення видалося мені важливим і вартим уваги широкої громадськості.

(Закінчення на 12—13-й стор.).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

! У номер

Торгівлі потрібен безвізовий режим

«Парламент хоче зробити все, щоб стабілізувати торговельно-економічні відносини зі Словаччиною», —заявив заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук на зустрічі з міністром закордонних справ Словаччини Едуардом Куканом. За останні два роки товарообіг між двома державами знизився з 483 млн. до 437 млн. доларів.

Під час візиту словацької делегації обговорювалося розширення співробітництва у військово-технічній галузі та питання про український маршрут транспортування каспійської нафти. Словаччина також висловила побажання приєднатися до україно-румуно-угорського інженерного батальйону з ліквідації наслідків стихійних лих.

(Закінчення на 10-й стор.).

У пошуках дешевшої нафти

Українська делегація проводить у Казахстані переговори про збільшення поставок нафти з цієї країни.

За словами заступника міністра енергетики України Василя Григор'єва, найближчим часом урядова делегація також проведе переговори в Баку щодо збільшення поставок нафти з Азербайджану. В. Григор'єв не виключив можливості аналогічних переговорів із країнами Близького Сходу. Одна з причин пошуку альтернативних джерел нафти — збільшення ціни на російську сиру нафту. Нині ціна на російську нафту збільшилася за місяць зі 105 до 124 доларів за 1 тонну.

Слово з Тарасової гори почуто

Іван САБАТИН, робітник:

Не вистачає мужності

Як на мене, нинішньому Президентові варто б набратися мужності і щиро зізнатися в тому, що йому не вдалося здійснити обіцяного людям за п'ять років перебування при владі. Куди не глянь — скрізь біда. Завод, на якому я тільки рахуюся, вже чотири роки «мертвий». А яке було підприємство!..

Не ліпші справи у селах. Коли їду до батьків, сум бере: то тут, то там недоглянуті поля, все поросло бур'янами, розвалені будівлі колишніх колгоспів. Люди обносилися так, що деякі чоловіки на роботу ходять босі — нема за що купити взуття.

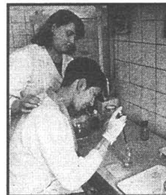
Тим часом пан Кучма нам знову обіцяє блага, якщо тільки оберемо його Президентом. Чого варті його обіцянки, здається, вже всім зрозуміло.

Вінниця.

Шахтарі касками стукають...

13

Лікарі гарантують. Але там, де контролюють

14

P.S.

○ Унаслідок вибуху саморобного пристрою поблизу кіровоградського готелю «Європа» поранено троє випадкових перехожих, пошкоджено два автомобілі, вибито шибки у прилеглих будинках.

○ Біля берегів Криму зазнало аварії судно, приписане до мальтійського порту Валетта. У воду потрапило близько тонни пального.

Цілком можливо, що поставки нафти в Україну з Казахстану збільшаться

У номер

✓ Київ

Домовленості здаються реальними

(Початок на 1-й стор.).

На нараді обговорено проект постанови Верховної Ради України про порядок висвітлення роботи 4-ї сесії парламенту. Проблему свободи слова в Україні найяскравіше помітно в тому, як тенденційно засоби масової інформації, підконтрольні виконавчій владі, намагаються заблокувати все, що стосується висвітлення роботи парламенту. А якщо й подається інформація в газетах і особливо електронних ЗМІ, то обов'язково в негативному контексті. Саме тому депутати активно обговорювали проект постанови. Одні, розуміючи наслідки інформаційної блокади діяльності парламенту, підтримували положення проекту. Інші, на жаль, намагалися знівелювати його. Це дає підстави передбачати, що на пленарному засіданні Верховної Ради, хоч як це прикро, точитиметься шалена дискусія. І опоненти гласності намагатимуться перешкодити ухваленню постанови. Аргументи відомі: у залі Верховної Ради працюють кандидати в Президенти.

Прем'єр обіцяє

Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко поінформував присутніх, що мав розмову з Прем'єр-міністром України Валерієм Пустовойтенком з приводу розв'язання проблеми гласності роботи парламенту в електронних ЗМІ. Олександр Миколайович зажадав від Прем'єр-міністра письмового пояснення, як уряд збирається забезпечити висвітлення роботи Верховної Ради. Прем'єр, за словами голови парламенту, обіцяв підготувати відповідну інформацію. З нею буде ознайомлено депутатський загал на сесії. Відбулася також робоча нарада з керівниками Національної телекомпанії, Національної радіокомпанії, інших телерадіоорганізацій. Велику підготовчу роботу з розгляду питання про порядок висвітлення роботи 4-ї сесії провів Комітет з питань свободи слова та інформації. Внесений ним проект постанови ґрунтується на досконалому вивченні проблеми та можливостей її розв'язання. У проекті йдеться про забезпечення своєчасного фінансування, підготовки й виходу в прямий ефір пленарних засідань, програм і передач про діяльність ВР.

Депутатський ефір

Національній телекомпанії України запропоновано забезпечити на каналі УТ-1 трансляцію з 21-ї до 22-ї години інформаційної програми «Щоденник Верховної Ради України» з повтором цієї передачі наступного дня зранку на каналі УТ-2. Йдеться, зокрема, й про щосуботні 45-хвилинні програму з участю представників комітетів Верховної Ради України, а також щотижневі 45-хвилинні радіопрограми за участі представників фракцій, груп та позафракційних депутатів. Передбачено пряму трансляцію пленарних засідань парламенту на першому каналі Національної радіокомпанії України та у дротовій трансляційній мережі. Намічено укласти угоду з «Міжнародним Медіа-центром СТБ», іншими телерадіоорганізаціями для висвітлення роботи парламенту.

На нараді також розглянуто календарний план проведення 4-ї сесії, розклад засідань Верховної Ради України на 7—17 вересня, порядок денний роботи 4-ї сесії, зокрема перших двох тижнів.

«Як гартувалася сталь» — китайською

Напередодні 50-річчя з дня утворення Китайської Народної Республіки в Києві завершено зйомки спільного україно-китайського телефільму «Як гартувалася сталь». Роботу над фільмом розпочали на кіностудії ім. Олександра Довженка в лютому 1999 року на замовлення Центрального китайського телебачення. Можливо, фільм, де ролі виконували українські актори, демонструватиметься також в Україні. А поки що прем'єрний його показ відбудеться в період найпопулярнішого китайського свята — свята весни — у лютому наступного року, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Країні — новий Президент, а Президентові — кодекс честі

(Початок на 1-й стор.).

З другого боку, я вперше відчув організований супротив керівників, щоб не допустити на зустрічі простих людей. Але я — посадова особа країни. Нехай адміністрація області підтримує діючого Президента, але примушувати, не пускати ніхто не давав права. Такий чіткий вододіл між керівництвом і простими людьми я побачив уперше. І не хотів би, щоб Донбас залишився серед областей, які програють.

Під час відвідування Головою Верховної Ради Макіївського металургійного комбінату зусилля пропрезидентськи настроєних керівників набули абсурдних форм. Перед входом до Будинку техніки стояли добре організовані групи громадян з кольоровими портретами діючого Президента і гаслами на його підтримку. Обличчя цієї ж людини, розмножене в безлічі листівок, дивилося зі стін залу засідань. Коли автор цих рядків звернулася до одного з пікетувальників із запитаннями, чому він тут, а не на роботі, хлопець простодушно зізнався: «Начальство звеліло». Подібної «наочної агітації» не довелося спостерігати, коли тиждень тому в регіоні перебував Леонід Кучма. Судячи з гасел, у підтримці діючого курсу запевнили мешканці Макіївки — тієї самої, яка на попередніх виборах до рад усіх рівнів віддала перевагу комуністам. Жити з того часу стало ані краще, ані веселіше.

Леонід Кучма лякає так званою «червоною загрозою», зазначив Олександр Ткаченко, проте загроза в іншому: у нас хочуть не обрати, а призначити Президента. «Чи можемо ми сьогодні ходити з кольоровими портретами і дати обдурити себе? Гадаю, що ні», — підкреслив Голова Верховної Ради.

— Коли кажуть, — сказав він на прес-конференції, — що близько двох десятків партій об'єдналися на підтримку нинішнього Президента, треба подивитися, що це за партії, який їх електорат. Створюється видимість, що така значна когорта партій, об'єднань підтримує Президента, і ви, добрі люди, приєднуйтесь. Це примітивно. Адже в парламенті всього дев'ять діючих політичних партій, лише три-чотири фракції відіграють роль у прийнятті законів

— Адміністративні й податкові органи розгортають шантаж керівників підприємств, — заявив Олександр Ткаченко, виступаючи в прямому ефірі по обласному радіо і телебаченню. — Мені відомо, що ретельно розробляються варіанти фальсифікації підсумків виборів. Діючий Президент бореться з опозиціонерами з допомогою узурпованого телебачення, радіо і газет. Це неконституційно, це далеко не рівні умови кампанії. Навіть мене, Голову Верховної Ради, який за Конституцією має право негайного виходу на телеекран, пропрезидентський чиновник не тільки позбавив можливості привітати народ із Днем незалежності, а ще й суворо вичитав з екрана. Головним аргументом Леоніда Кучми у проведенні виборчої кампанії є силовий тиск і залякування народу.

Оцінюючи підготовлений Кабінетом Міністрів проект бюджету на наступний рік зі зростанням валового внутрішнього продукту на два відсотки, Голова Верховної Ради заявив, що «за останні п'ять років значно більшими темпами розвалювали економіку» і що «парламент ніколи не погодиться з такими параметрами».

Олександр Ткаченко переконаний, що утримати ціни на споживчому ринку буде дуже непросто, адже хліба заготовлено значно менше, ніж передбачали. Загрозливою є ситуація на енергоринку. Для нормального функціонування теплових електростанцій в осінньо-зимовий період не вистачає майже чотири мільйони тонн вугілля. За останні кілька місяців запас скоротився ще на 400 тисяч тонн. Тим часом щорічна сума виплат за відсотками за наданими державі кредитами збільшується: 1999 рік — 2 мільярди доларів, 2000 — 2,6 мільярда, 2001 рік —3,2 мільярда доларів.

Викладаючи основні положення Національної програми відродження України, Голова Верховної Ради зазначив, що економічна система держави має будуватися за кращими зразками планово-ринкових відносин. Контрольний пакет акцій у валютоємних галузях має залишатися за державою. Це буде запорукою стабільного надходження коштів до бюджету.

— Якщо люди оберуть мене на найвищий державний пост, — заявив глава парламенту, — я за три місяці підготую кодекс честі Президента. Цей документ передбачатиме конкретну відповідальність за виконання передвиборних обіцянок, порушення державних законів, норм людської моралі. Порушив кодекс — іди у відставку.

І такий документ Україні вкрай потрібен, адже помилка на майбутніх виборах коштуватиме дуже й дуже дорого.

Ліна КУЩ.

«Гойдалка» суспільного настрою

Опитування

Чільну десятку українських політиків за версією «Голосу України» визначили жителі 13 регіонів — Закарпаття, Чернівецької, Івано-Франківської, Львівської, Волинської, Рівненської, Тернопільської, Хмельницької, Вінницької, Житомирської, Київської, Чернігівської областей та Києва. На їхню думку, істотний вплив на суспільно-політичні процеси справляють:

Євген Марчук, Олександр Мороз, Олександр Ткаченко, Леонід Кучма, Віктор Ющенко, Віктор Медведчук, Петро Симоненко, Геннадій Удовенко, Наталя Вітренко, Юрій Костенко.

Є. Марчук | О. Мороз | О. Ткаченко | Л. Кучма | В. Ющенко | В. Медведчук | П. Симоненко | Г. Удовенко | Н. Вітренко | Ю. Костенко

Як бачимо, лідируюча трійка, як і глава держави, зберегла свої позиції. Однак у її середині відбулися деякі зміни. Опісля певної перерви перше місце знову обійняв голова Комітету Верховної Ради з питань соціальної політики та праці Євген Марчук. Він лідирує з помітною перевагою — у 9 регіонах поставили Євгена Марчука на перше місце. У трьох областях — Житомирській, Вінницькій та Рівненській — попереду йде Олександр Мороз. І лише закарпатці пальму першості віддали Леонідові Кучмі.

Водночас впадає у вічі низький рейтинг діючого глави держави у Львівській та Івано-Франківській областях, які традиційно у попередніх опитуваннях високо оцінювали діяльність Леоніда Кучми.

Характерно, що половина кандидатів на посаду глави держави потрапили до нашого списку, отже, передвиборна гонка, можна зробити висновок, впливає на суспільні настрої. Це — перше.

Іншу тенденцію ми вже один раз відзначали у своєму огляді — жителі України починають водночас жити майбутнім. І це характеризується появою у відповідях багатьох політиків середнього покоління. Бо, скажімо, два Віктори — Ющенко і Медведчук — випередили у нашому рейтингу багатьох політиків, які претендують на найвищу посаду в державі.

Звернімо увагу й на те, що різко упав рейтинг лідера прогресивних соціалістів Наталії Вітренко, яка перемістилася на дев'яте місце. Схоже, ставка на люмпенізацію населення та імідж «а-ля Жириновський» не виправдовує себе. Знизився і рейтинг першого секретаря ЦК КПУ Петра Симоненка, який відстав навіть від обох Вікторів. Ще один висновок — українці не вельми хочуть повертатися у «світле минуле», до чого закликають комуністи.

І ще одне. У населення вельми низький показник довіри до Прем'єр-міністра України Валерія Пустовойтенка, який перемістився у нашому опитуванні на 12-те місце. А це означає, що респонденти розчаровані діяльністю Кабінету Міністрів. Слабкою втіхою для урядовців може стати лише присутність у другій десятці віце-прем'єра Сергія Тигипка. Однак, на наш погляд, він отримав, як і глава Нацбанку Віктор Ющенко, високу оцінку за дії, які дозволили повернутися гривні у межі валютного «коридору» опісля її обвалу у липні.

Отже, друга «десятка» має такий вигляд: Юлія Тимошенко, Валерій Пустовойтенко, Леонід Кравчук, Анатолій Матвієнко, Володимир Олійник, Василь Онопенко, Сергій Тигипко, Григорій Омельченко, Віктор Пинзеник, Ігор Юхновський.

Зрозуміло, це суб'єктивна думка респондентів, які на прохання наших власних кореспондентів визначають чільну десятку. Адже у кожного з них — свої знання і уподобання. Але, гадаємо, їхні висновки дають змогу зробити деякі висновки про суспільні настрої.

Рейтинг — не валіза

Уважні читачі, напевно, вже звикли до прогнозів певних соціологічних фірм: тільки глянувши на «вивіску», можна здогадатися, хто «ходить» у лідерах чергового «дослідження» громадської думки. Проте навіть традиційно «найвищий» рейтинг Кучми останнім часом не навіює оптимістичної для його прихильників «астрології»: запевняти в неодмінній бліцперемозі нинішнього Президента вже не ризикують навіть «найнезалежніші» соціологи.

Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», учасники «круглого столу» «Свобода вибору і громадська думка населення України», організованого Фондом «Демократичні ініціативи» разом з коаліцією «Свобода вибору» та провідними вітчизняними соціологічними центрами, одностайно дійшли висновку: жоден з кандидатів у Президенти не має шансу перемогти в першому турі. Хоча виборчий рейтинг, саме собою, згідно з «глибоко науковими» даними, у Леоніда Кучми найвищий.

Експерти соціологічних центрів відгукнулися і на створення «канівської четвірки»: на їхню думку, «арифметики тут не буде», себто узгодження єдиного кандидата з чотирьох на електорат не впливає. Бо «голоси виборців — це не валіза, яку можна передати від одного кандидата до іншого». Наприклад, електорати Є. Марчука і О. Мороза абсолютно різні, стверджують науковці, і, якщо Євген Кирилович зніме свою кандидатуру на користь лідера соціалістів, то «кожен п'ятий з його прихильників віддасть свій голос Л. Кучмі, а не О. Морозу». Можливо, вони мають рацію. Хоча чомусь не враховують іншої «арифметики»: їхні незмінні «гімалайські» рейтинги нинішнього глави держави — це також не валіза, яку виборці слухняно тягнутимуть ще п'ять років.

Олександр ТКАЧЕНКО: Утримати ціни на споживчому ринку буде дуже непросто

ЗА МАЙБУТНЬОГО ПРЕЗИДЕНТА!

РЖАВСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ

Народився в 1959 році в м. Краматорську Донецької області в сім'ї інженера та вчительки.

Освіта вища, економіст.

Після закінчення середньої школи працював матросом, в 1977—1979 рр. служив в армії, пізніше працював майстром виробничого навчання, вибійником у шахтоуправлінні «Янівська». Після перенесеної фізичної травми був змушений залишити роботу в шахті. В 1988 р. створив одне з перших приватних підприємств в СРСР — виробничий кооператив «Корал», який спеціалізувався на виробництві обладнання для цегельних заводів і розробці програмної продукції. В 1991 р. навчався в Італії та Іспанії в Міжнародному бізнес-центрі.

Досвідчений економіст і фінансист, О. Ржавський успішно розвинув розпочату справу. Система виробництв «КОРАЛ», яку він очолював упродовж 10 років, об'єднує сьогодні ряд підприємств машинобудування, металообробки та дорожньої індустрії. Для їх успішної роботи в цей складний час були створені інвестиційні фонди, банк і страхова компанія. Останнім часом працював президентом «Корал-Банку».

У березні 1998 року О. Ржавський обраний народним депутатом України від 46-го виборчого округу (м. Артемівськ, м. Красний Лиман Донецької області). З перших днів роботи в законодавчому органі України він проявив себе активним політиком, людиною, яка не приховує і обстоює своє бачення в оцінці і вирішенні проблем і актуальних питань виходу країни з кризи, стабілізації і розвитку економіки, її реформування за об'єктивними законами суспільно-економічного розвитку. Про це свідчать його виступи як кандидата на посаду Голови Верховної Ради України, публікації в пресі. Виважена позиція, конструктивний підхід сприяють зростанню його авторитету в політичних колах України. Нині він очолює підкомітет Верховної Ради України з питань молодіжних засобів масової інформації, є співголовою депутатської групи «Незалежні».

За ініціативою О. Ржавського та його безпосереднім керівництвом групою молодих політиків і громадських діячів, однодумців і прихильників 1 січня 1999 року утворено Всеукраїнське політичне об'єднання «Єдина родина». На установчому з'їзді об'єднання О. Ржавського обрано його головою.

Водночас О. Ржавський проводить широку громадську та благодійну діяльність, є спонсором та першим віце-президентом Федерації фехтування України, генеральним спонсором програми «Нові імена України», що спрямована на розвиток юних талантів України.

О. Ржавський має широке коло наукових інтересів: завершує роботу над кандидатською дисертацією, розробляє в співпраці з провідними науковцями Інституту економіки і фінансів Національної академії наук України принципово нові аналітичні системи господарювання.

Найголовніше в житті О. Ржавського — це його сім'я. І друзі, і соратники знають його як люблячого сина та чоловіка, турботливого батька. У Олександра Миколайовича троє синів, а 30 січня минулого року, в день його народження, народилася на світ довгоочікувана донька — Аліса.

Передвиборна програма кандидата у Президенти України, голови Всеукраїнського політичного об'єднання «ЄДИНА РОДИНА», народного депутата України Олександра РЖАВСЬКОГО

1. Загальнолюдські цінності, а не ідеологія, повинні стати державним пріоритетом. Держава буде слугувати людині, а тільки потім людина — державі.

2. Досить використовувати Українську державу як знаряддя панування певного класу.

3. Україні потрібне міцне самоврядування, бо життя кожної людини залежить від того, як ідуть справи в її селі чи місті.

4. Усі стратегічні підприємства будуть націоналізовані.

5. 3% валового внутрішнього продукту спрямовуватимуться на розвиток науки, технологій, підтримку винахідників та раціоналізаторів.

6. З 1 січня 2000 року на 60% будуть знижені тарифи на транспорт, вугілля, нафтопродукти, газ, зв'язок за рахунок погашення взаємної заборгованості.

7. Будуть скасовані всі комунальні борги населення станом на 1 січня 2000 року.

8. Буде здійснено компенсацію грошових заощаджень населення за рахунок комунальних платежів та держбюджету.

9. Буде підвищено у 3—5 разів ввізне мито на товари, що можуть вироблятися в Україні, передусім продукти харчування. І навпаки, мито на ввезення новітніх технологій буде скасовано.

10. Молодь до 25 років буде звільнено від будь-яких податків.

11. З перших днів буде оголошено про податкову амністію для приватних підприємців, малих та середніх підприємств.

12. З 1 січня 2000 року буде введено єдиний 5%-й податок з обігу замість податків на прибуток та всіх інших податків. Цей податок буде зніматися автоматично з кожної операції. Він не є обтяжливим для підприємств, але ухилитися від нього буде неможливо ні Президенту, ні дрібному підприємцю.

13. Досить годувати армію інспекторів, контролерів, ревізорів, які стежать за працею людей та чинять їм усілякі перешкоди. Хай самі продуктивною працею заробляють собі на хліб.

14. Державний чиновник — лише найманий працівник у платників податків, і треба примусити його поводитися з усвідомленням цих реалій.

15. Апарат державних органів та міністерств буде скорочено на 80%. Заощаджені кошти — вчителям та лікарям, а звільнених — у реальне виробництво.

16. Працездатний не буде жебраком.

17. Протягом 6 місяців буде ліквідовано безробіття шляхом організації народного будівництва: сучасних автомагістралей, шкіл, лікарень, промислових об'єктів.

18. Кожна українська родина матиме при бажанні власну справу. За родинними підприємствами — майбутнє України.

19. Родючі землі ніколи не будуть використовуватися під інші потреби, крім сільськогосподарських. Земля належатиме тим, хто її обробляє.

20. Гарантую держзамовлення для підприємств з використанням праці інвалідів, ветеранів та для дрібних підприємств.

21. Пенсії — це не державне благодійництво, а роками зароблені гроші. І їх треба вчасно платити, а після смерті людини залишок повертати спадкоємцям.

22. Безкоштовно — державна медична допомога, середня загальна освіта та здобуття першої професії.

23. Жінка справді матиме всі права та свободи нарівні з чоловіком. Кожній жінці будуть створені умови народжувати стільки дітей, скільки їй дозволяють здоров'я, любов та самосвідомість.

24. В Україні не буде ні державного атеїзму, ні державної релігії.

25. Потрібно введення тимчасового подвійного громадянства строком до 30 років.

26. Де б і ким би ти не працював, але якщо зробив брак, нестимеш відповідальність, навіть якщо ти Президент.

27. Той, хто дозволив злочинцю уникнути відповідальності, сам злочинець. Злочинець буде сидіти за гратами незалежно від посади чи рівня його недоторканності.

28. Суворий контроль за діяльністю правоохоронних органів. Очищення їх від перевертнів, які працюють на замовлення та свою кишеню. Посилена увага до роботи й потреб дільничних інспекторів, а також створення муніципальної міліції.

29. Поступовий перехід усього складу Збройних сил та інших військових формувань на професійні засади. Тільки тому офіцеру, чия родина живе в достатку, ми зможемо доручити військову підготовку та духовний гарт наших синів.

30. Відмова від без'ядерного, тобто «беззубого», статусу України.

31. Міжнародна політика України буде активною, але без воєнного втручання в справи інших країн. Пріоритетом у міжнародних відносинах нарешті стануть суто українські інтереси, а не озирання на сумнівні економічні та політичні обіцянки з-за кордону.

32. Перегляд та скасування невигідних для України міжнародних угод.

33. Держава справді дбатиме про своїх громадян не тільки вдома, а й у будь-якому місці земної кулі. Ми будемо всюди з гордістю й гідністю відчувати, що ми — українці.

«Я зроблю все для відновлення національної честі та гідності, культури та духовності, щасливих українських родин, людей з Богом і совістю».

Олександр РЖАВСЬКИЙ.

Коли говорити про чесність...

Вибори

Дніпропетровські газети майже всі дружно «розвінчують» усілякі «міфи» про наші негаразди, щосили намагаючись переконати: хоч державу та її народ і доведено до ручки, одначе марно в цьому звинувачувати діючого Президента. А тому Леоніда Кучму вкрай необхідно обирати знову, щоб він довершив почате й задумане.

З другого боку, надходить інформація з штабів та численних осередків, які підтримують інших кандидатів. Ця інформація переважно свідчить, що решті учасників президентських перегонів на Дніпропетровщині заважають і шкодять. Є вже, скажімо, оригінали документів, котрі прозоро «пояснюють», як в області стежать за лояльністю до Леоніда Даниловича всіх без винятку держслужбовців і керівників трудових колективів, а також як «керують» пресою.

Власним баченням перебігу подій ділиться Микола БЕСАРАБ — відомий і авторитетний в області юрист, а нині і член тутешнього виборчого штабу кандидата в Президенти Олександра Ткаченка.

— Скажіть, будь ласка, пане Миколо, чи однакові обставини склалися на Дніпропетровщині довкола виборних змагань?

— Якщо говорити про нашого кандидата, то можу констатувати, що його передвиборна кампанія в області почалася досить організовано і впевнено. Мабуть, так, як мало хто тут чекав. Люди явно відкривають для себе Олександра Ткаченка як непересічну і багатообіцяльну особистість.

Але день у день ми, прихильники Олександра Ткаченка, відчуваємо посилення тиску з боку органів виконавчої влади на місцях. Це проявляється у різних формах. Про конкретні випадки ми будемо інформувати пресу, радіо, телебачення і громадськість.

— Що ви, як правник, можете сказати про підписання кількома кандидатами угоди про чесні і порядні вибори?

— Справді, дещо підозріло підвищений інтерес до цієї події, і я пояснив би його небажанням зрозуміти суть глибинних процесів, які відбувалися і відбуваються у нашому суспільстві. На жаль, Україна сьогодні не є правовою державою. Численні закони існують самі по собі.

Правовий нігілізм, ігнорування законів органами виконавчої влади стосовно всього, що має регламентуватися тільки законами, відтворює у кожного з нас переконання, що сподіватися на «ідеальні варіанти» не доводиться. Тому Олександр Ткаченко, Євген Марчук та Олександр Мороз першими уклали угоду, якою взяли на себе особисті зобов'язання морально-етичного характеру. І запропонували іншим приєднатися до них. Цей документ має право на існування і в нинішніх реаліях справді обіцяє людям чесні вибори.

Адже не таємниця, що переважна більшість телеканалів і друкованих видань задово до реєстрації Кучми кандидатом розгорнули агітацію на його користь, що суперечить закону.

— Деякі дніпропетровські газети і телестудії стараються одна перед одною...

— Усе залежить від рівня професійності і, якщо хочете, порядності. Ті, що вислуговуться перед владою, нерідко виходять за межі пристойності. Так сталося, зокрема, з дніпропетровською газетою «Наше місто». Саме вона дала знущально-образливу характеристику і документу, і його авторам, хоч ідеться про пристойних людей, державних діячів високого рангу. Сподіваюся, що Леонід Данилович просто не читав цього опусу своїх «захисників», незважаючи на те, що «Наше місто», за інформацією самої редакції, він ніби постійно має на своєму робочому столі.

— Опоненти не без умислу стверджують, що ваш кандидат має намір об'єднати Україну з Росією. Що ви на це скажете?

— Це знову нагода говорити про чесність і її відсутність. Програма Олександра Ткаченка вже опублікована, і тільки той, хто не хоче бачити, — не бачить, що він відстоює незалежну державу і її суверенітет та прагне консолідувати народ і реалізувати його потенціал, всі неминучі реформи здійснювати тільки в інтересах народу. І нинішня економічна ситуація змушує орієнтуватися не лише на Захід. Саме Росія та інші республіки колишнього Союзу є нашими ринками. Що, одначе, не відміняє орієнтації і на Європу, куди ми обов'язково прорвемося. Але тоді, коли забезпечимо високотехнологічне власне виробництво.

Тепер стосовно лівизни нашого кандидата, яку теж «експлуатують» наші опоненти в регіоні. Так, Олександр Миколайович лівоцентрист. Ідеї рівних прав і можливостей для всіх та соціальної справедливості можуть стати єднальними чинниками для нашого суспільства. За цими правилами живе сьогодні чимало країн світу, які ми називаємо передовими і цивілізованими.

Розмову вів Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

«Про внесення змін до Указу Президента України від 15 червня 1993 року № 210»

З метою забезпечення корпоратизації Державної акціонерної компанії "Хліб України" **постановляю:**

Внести до частини третьої статті 1 Указу Президента України від 15 червня 1993 року № 210 «Про корпоратизацію підприємств» (із змінами, внесеними Указами Президента України від 22 січня 1994 року № 20, від 9 грудня 1996 року № 1178 та від 28 травня 1999 року № 587) такі зміни та доповнення:

доповнити частину після слів «Українського державного підприємства поштового зв'язку "Укрпошта" словами "та Державної акціонерної компанії "Хліб України", хлібоприймальних і хлібозаготівельних підприємств, що входять до її складу»;

слова «Державного комітету України по рибному господарству і рибній промисловості» замінити словами «Державного комітету рибного господарства України та хлібоприймальних і хлібозаготівельних підприємств, що входять до складу Державної акціонерної компанії «Хліб України».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
26 серпня 1999 року.
№ 1083/99

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

«Про заходи щодо фінансового оздоровлення підприємств вугільної промисловості»

З метою фінансового оздоровлення підприємств вугільної промисловості та сприяння у розв'язанні соціальних проблем у шахтарських колективах **постановляю:**

1. Кабінету Міністрів України здійснити погашення частини заборгованості (недоїмки) суб'єктів господарювання вугільної промисловості за податками, зборами (обов'язковими платежами) до Державного бюджету України станом на 1 січня 1999 року за рахунок сум недофінансування вугільної промисловості у попередні роки, визначених законами України про Державний бюджет України, понад асигнування, передбачені Законом України «Про Державний бюджет України на 1999 рік».

2. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 серпня 1999 року.
№ 1019/99

Хроніка. Факти. Події

✔ Джакарта

Хабібі згоден. Цього замало?

Президент Індонезії оголосив, що індонезійський уряд приймає підсумки опитування східнотіморського населення. Чотири п'ятих східнотіморців підтримали ідею відокремлення Східного Тімору від Індонезії, відкинувши пропозицію Джакарти про надання провінції статусу розширеної автономії. Столиця провінції перебуває в руках бойовиків із проурядового табору, натомість армія та поліція не можуть чи не хочуть забезпечувати безпеку. За деякими даними, кількість жертв досягла 200 осіб.

✔ Шарм-еш-Шейх

Угода про реалізацію іншої угоди

Палестинський лідер Ясір Арафат та прем'єр-міністр Ізраїлю Ехуд Барак підписали Меморандум про взаєморозуміння, котрий визначає шляхи реалізації угоди Уай-Плантейшн. На церемонії підписання документа, що відбулася у єгипетському курортному місті Шарм-еш-Шейх, були присутні президент АРЄ Хосні Мубарак, король Йорданії Абдалла II і держсекретар США Мадлен Олбрайт. Угода стала результатом тривалих і важких переговорів, які не раз опинялися під загрозою зриву через небажання сторін іти на поступки.

✔ Лондон

Туреччина більше принижуватися не бажає

Боротьба за членство у Європейському союзі «завдала шкоди міжнародному іміджу Анкари та перетворилася на приниження», заявив у Лондоні міністр закордонних справ Туреччини Ісмаїл Джем. Якщо в Гельсінкі ми зазнаємо чергової невдачі, то, можливо, більше не домагатимемося статусу кандидата на вступ до ЄС, підсумував він. Його британський колега Робін Кук стверджує, що під час найближчої зустрічі глав зовнішньополітичних відомств країн—членів ЄС Лондон має намір це питання поставити на порядок денний і подолати існуючу в Європі протидію приєднанню Туреччини до союзу.

✔ Буйнакськ

Новий виток війни

У Буйнакську підірвано п'ятиповерховий будинок, у якому живуть родини офіцерів. Кількість жертв від терористичного акту досягла вже 14 осіб. Пошуки тих, хто вцілів, тривають. Виявлено й іншу «пекельну машину» зі 100 кг тротилу, але її знешкодили. Крім того, у Новолакському районі чечено-дагестанський кордон перетнуло близько 2 тисяч бойовиків, які захопили кілька сіл та атакували блок-пости російських сил. Друга група бойовиків атакувала казарми МВС. Тривають тяжкі бої.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Фото АП.

Вина і прощення

Відшкодування також належать громадянам, які на окупованих гітлерівцями територіях працювали у сільському господарстві, на підприємствах тощо

«Ніякого прощення, ніякого забуття масових убивств і примусової праці!» — вимагали пікетувальники біля підприємства «ІГ Фарбен». Вони прийшли сюди під час проведення зборів акціонерів, які розглядали питання виплати компенсацій колишнім остарбайтерам.

На самому зібранні теж вирували пристрасті. Зрештою, зійшлися на створенні фонду, що має компенсувати остарбайтерам 3 млн. марок. Акціонери запропонували перераховувати цю суму на банківський рахунок, а з процентів (300 тис. марок на рік) провадити виплати. Жертви нацизму одержуватимуть їх з наступного року.

А тим часом американський адвокат Майкл Хаузфельд запропонував нову концепцію відшкодувань колишнім примусовим робітникам. Вона передбачає розподіл їх за п'ятьма категоріями. Виплати мають одержати всі, хто працював на підприємствах, у фірмах, сільському господарстві, державних установах, а також прислуговував у родинах. Хаузфельд вважає, що право на відшкодування мають також діти примусових робітників, про що досі не йшлося.

І ще майже сенсація: відшкодування також належать громадянам, які на окупованих гітлерівцями територіях працювали у сільському господарстві, на підприємствах тощо. Щоправда, поки не відомо, як цю ідею реалізувати.

Незважаючи на складність проблеми, її розв'язання почало набувати конкретних форм після того, як Герхард Шрьодер призначив своїм особливим уповноваженим у цих справах Отто Графа Ландсдорфа. Разом з американським державним міністром Стюартом Айзенштаттом він провадить послідовну політику, аби справедливість щодо колишніх остарбайтерів була встановлена. Саме Ландсдорф вимагає від німецьких підприємств конкретності у визначеності суми компенсації.

6 вересня відбулася і зустріч голів правлінь підприємств, що ввійшли до складу компенсаційного фонду, а також комітетів жертв нацизму, із Герхардом Шрьодером. Результати зустрічі ще не оприлюднено, однак очікується, що це буде ще один крок уперед.

Спікер фонду німецьких підприємств, який здійснюватиме виплати, Вольфган Габовськи, висловивши жаль щодо того, що їх не вдалося розпочати в день 60-річчя другої світової війни, сподівається, що це можливо буде зробити вже в найближчі кілька місяців.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

Грузії замало дірки від бублика, якщо бублик — у Росії

У Москві відбулися довгоочікувані переговори міністрів оборони Грузії та Росії, які відкладали рівно дев'ять разів.

Серед старих нерозв'язаних питань — передання грузинській стороні понад 10 об'єктів групи російських військ у Закавказзі. У Тбілісі не задоволені тим, що росіяни тишком-нишком здають свої об'єкти приватним структурам в оренду.

Уперше постало питання про ліквідацію на території Грузії двох із чотирьох російських військових баз. Підрозділи саме цих баз брали активну участь під час воєнних дій в Абхазії. І вони нібито ще потрібні, поки присутні російські миротворці в Грузії. Однак із цими аргументами Москви грузини погодитися не можуть. Особливо після того, як дізналися із послання президента США Білла Клінтона про виділення кількох десятків мільйонів доларів для виведення російських військ із Грузії і Молдови. Найвірогідніше, пропоновано повторити сценарій виведення радянських військ із колишньої НДР.

Нагадали Росії і про «боржок», що виник після розділення майна колишньої Радянської Армії. У поділі Грузія участі не брала. Її претензії, підтримувані Україною, залишаються в силі. Грузія вимагає повернути в її розпорядження всі бойові кораблі, які дислокувалися на грузинському узбережжі в порту міста Поті: це 10—12 суден.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

Назарбаєв стежитиме за виборами з Києва

До парламентських виборів у Казахстані вже все готово. 17 вересня відбудеться голосування за кандидатів у Сенат (верхню палату), а 10 жовтня — у Мажиліс (нижню). В Астані переконані: вибори будуть абсолютно демократичними і в міжнародних організацій претензій не виникне.

Для Казахстану питання про вибір влади — одне з найболючіших. Деякий час республіка навіть існувала без парламенту — він був розпущений президентом. І за це в Нурсултана Назарбаєва Заходом пущено не одну критичну стрілу. Щоб уникнути закидів у недемократичності та узурпації влади, глава центральноазіатської республіки дещо розширив повноваження законодавчої влади і навіть погодився на позачергові президентські вибори в січні цього року.

Зрозуміло, у його перемозі не сумнівалися навіть суперники. І справді, президент переміг у першому турі з переконливим результатом. Проте деякі міжнародні організації, зокрема ОБСЄ, висловили сумнів у тому, що передвиборна гонка проходила чесно і всі кандидати мали рівні шанси для боротьби. Наприклад, один з найсерйозніших суперників глави держави — колишній прем'єр Акежан Кажегельдін — був усунений від участі у виборах. Приводом стала присутність на зібранні незареєстрованого громадського об'єднання, за що його було притягнуто до адміністративної відповідальності. А громадянин, який порушив закон, не має права балотуватися на найвищий державний пост.

ОБСЄ не визнала результатів президентських виборів. Утім, Україна (член ОБСЄ, як і Казахстан) одразу ж надіслала свої привітання Н. Назарбаєву.

Відтоді минуло понад півроку, і в Астані запевняють: за цей час у країні зроблено великі кроки на шляху демократизації. І не треба ОБСЄ міряти всіх на один аршин: те, що в деяких країнах Європи саме собою зрозуміло, в Азії приймають зі скрипом.

Україна в даному питанні взагалі на нейтральній позиції. Не маючи особливих заслуг у становленні демократії, вона й не намагається повчати інших. У дні парламентських виборів у Казахстані Київ відвідає Нурсултан Назарбаєв. У перервах між переговорами якраз можна буде обговорити результати голосування, поговорити про розвиток 800-тисячної української діаспори в Казахстані (вдвічі «схудлій» за вісім років) і навіть згадати «дніпропетровський період» життя юного Н. Назарбаєва. Хоч, зрозуміло, все це тільки прелюдія до обговорення по-справжньому важливих питань — транспортування каспійської нафти і продажу Казахстанові частини Лисичанського нафтопереробного заводу. Поки що такі проблеми можна розв'язувати лише з реальними лідерами, нехай і не визнаними ОБСЄ.

Надія БЕДРИЧУК.

Казахстан запрошує спостерігачів

Про те, які умови створені для проведення демократичних парламентських виборів у країні, розповідає радник Посольства Республіки Казахстан в Україні Михайло ЛІТВІНОВ:

Уперше вибори до Мажилісу пройдуть за змішаною системою: 10 депутатів з 67 (або 15%) буде обрано від партій.

Мандат участі у виборчих комісіях від політичних партій визначається жеребкуванням. Самі виборчі комісії тепер формуються під егідою Центральної виборчої комісії, а не керівниками областей, як раніше.

Враховуючи побажання ОБСЄ, за ініціативою Президента Республіки Казахстан парламент країни також вилучив статтю «Участь у діяльності незареєстрованих у встановленому законом порядку громадських об'єднань» із Кодексу про адміністративні правопорушення. Раніше за ці порушення накладалося адміністративне стягнення у судовому порядку, що було підставою для відмови в реєстрації кандидата.

Виборчий внесок для кандидатів у депутати знижений зі 100-кратного до 25-кратного розміру мінімальної заробітної плати. Нині він еквівалентний 500 доларам США. Причому ці кошти повертаються всім, хто набрав понад 7% голосів.

Розширено права спостерігачів — тепер вони можуть бути присутні під час відкриття виборчих скриньок і підрахунку голосів.

Розроблено нові правила роботи ЗМІ — кандидатам надаються рівні права, і всі ЗМІ зобов'язуються до участі у виборчій кампанії.

Тож у Казахстані створено виборче законодавство, що відповідає рівню розвитку демократії на даному етапі державності. Казахстан як член ОБСЄ готовий виконувати всі свої зобов'язання. Проте в процесі демократизації не можна допустити забігання наперед, а також сліпого наслідування, без врахування особливостей країни.

Порядок роботи з міжнародними спостерігачами залишається таким, як раніше. Процедура акредитації позбавлена бюрократичної тяганини. Запрошуємо спостерігачів і від України на парламентські вибори в Казахстані.

Довідка «ГУ»:

На 67 місць у Мажилісі (10 з яких буде розподілено між партіями) претендують 376 громадян. Також дев'ять партій представили свої списки, в яких від двох до вісімнадцяти осіб. Сенаторами побажали стати 34 особи, 13 з яких — самовисуванці. Стати депутатом Мажиліса, природно, набагато привабливіше, ніж бути обраним до місцевих органів влади. На одне місце в нижній палаті претендує 5,6 ос., а за мандат масліхатів (рад) усіх рівнів боротимуться в середньому тільки 2,2.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування дорожнього господарства»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., №47, ст.648; 1998 р., №14, ст.60, №25, ст.147; 1999 р., №5—6, ст.39, ст.42):

1) преамбулу після слів «загального користування» доповнити словами «та сільських доріг»;

2) у статті 1:

частину першу після слів «загального користування» доповнити словами «та сільські дороги»;

частину третю після слова «власністю» доповнити словами «крім сільських доріг»;

3) у статті 2:

частину другу викласти в такій редакції:

«Ці кошти акумулюються та обліковуються на окремих рахунках (відповідні дорожні фонди), формуються за рахунок визначених законами України податків і зборів (обов'язкових платежів), а також інших надходжень, визначених цим Законом, і зараховуються до Державного бюджету України, республіканського бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів та бюджету міста Севастополя»;

перше речення частини четвертої виключити;

частину п'яту викласти у такій редакції:

«Управління коштами дорожніх фондів здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України»;

4) у статті 3:

частину третю після слів «за рахунок надходжень» доповнити словами «у повному обсязі» та цифру «7» у цій частині замінити на цифру «5»;

доповнити статтю частинами четвертою та п'ятою такого змісту:

«Кошти Державного дорожнього фонду України спрямовуються на фінансування будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування державного значення та споруд на них, а також проектно-вишукувальні, науково-дослідні та впроваджувальні роботи, розвиток виробничих потужностей дорожніх організацій, утримання галузевих медичних закладів для реабілітації учасників ліквідації аварії на Чорнобильській атомній електростанції, управління дорожнім господарством у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

З цього фонду також виділяються кошти на дотацію територіальним дорожнім фондам для покриття дефіциту коштів на фінансування будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення»;

5) статтю 4 викласти у такій редакції:

«Стаття 4. У республіканському бюджеті Автономної Республіки Крим, обласних бюджетах та бюджеті Севастополя щорічно передбачаються видатки на фінансування робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом і утриманням автомобільних доріг.

Для цих цілей у складі республіканського бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів та бюджетів міста Севастополя створюються територіальні дорожні фонди.

Доходна частина цих фондів формується за рахунок податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, плати за придбання торгових патентів пунктами продажу нафтопродуктів (автозаправними станціями, заправочними пунктами), частини коштів Державного дорожнього фонду України відповідно до порядку розподілу, встановленого Кабінетом Міністрів України згідно із законами, а також інших надходжень до відповідних бюджетів, що визначаються рішеннями Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних рад та міської ради міста Севастополя про бюджет на поточний рік, а також надходжень, визначених статтею 5 цього Закону.

Кошти територіальних дорожніх фондів спрямовуються на фінансування будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг в межах відповідно Автономної Республіки Крим, областей та міста Севастополя, а також на потреби дорожнього господарства по напрямах, визначених відповідно Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними радами та міською радою міста Севастополя»;

6) статті 5 і 6 виключити.

У зв'язку з цим статтю 7 вважати статтею 5.

2. У Законі України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №11, ст.150; 1997 р., №15, ст.117; 1998 р., №25, ст.147; 1999 р., №5-6, ст.39):

1) у статті 3:

частини першу та другу викласти у такій редакції:

«Податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів сплачується у таких розмірах:

Код	Опис об'єктів оподаткування	Ставка податку на рік (з 100 см куб. об'єму циліндрів двигуна, з 1 кВт потужності двигуна або 100 см довжини)
87 01	трактори колісні (крім гусеничних – код 87 01 30)	2,5 грн. з 100 см^3
87 02	автомобілі для перевезення не менш як 10 осіб, включаючи водія	3,6 грн. з 100см^3
87 03	автомобілі легкові (крім автомобілів з електродвигуном — код 87 03 90100) з об'ємом циліндрів двигуна: до 1000 см куб. від 1001 см^3 до 1500 см^3 від 1501 см^3 до 1800 см^3 від 1801 см^3 до 2500 см^3 від 2501 см^3 до 3500 см^3 від 3501 см^3 і більше	 3 грн. з 100 см^3 4 грн. з 100 см 5 грн. з 100 см^3 10 грн. з 100 см^3 20 грн. з 100 см^3 30 грн. з 100 см^3
87 03 90100	автомобілі з електродвигуном	0,5 грн. з 1 кВт
87 04	автомобілі вантажні з об'ємом циліндрів двигуна: до 8200 см куб. від 8201 см^3 до 1500 см^3 від 15001 см^3 і більше	10 грн. з 100 см^3 15 грн. з 100 см^3 20 грн. з 100 см^3
87 05	автомобілі спеціального призначення (крім пожежних і швидкої допомоги)	3,6 грн. з 100 см^3
87 11	мотоцикли (мопеди), велосипеди з двигуном (крім тих, що мають об'єм циліндра двигуна до 50 см куб., — код 87 11 10)	2 грн. з 100 см^3
  89 03 91100 89 03 91910, 89 03 91930 89 03 91990 89 03 92100	яхти і судна парусні з допоміжним двигуном або без нього (крім спортивних): морські інші з масою до 100 кг; інші з довжиною корпусу до 7,5 м інші з довжиною корпусу більше 7,5 м човни моторні і катери, крім човнів з підвісним двигуном (крім спортивних): морські	 10 грн. з 100 см довжини 5 грн. з 100 см довжини 10 грн. з 100 см довжини 10 грн. з 100 см довжини
89 03 92910 89 03 92990 89 03 99100,	інші з довжиною корпусу до 7,5 м інші з довжиною корпусу більше 7,5 м інші човни (крім спортивних): з масою до 100 кг; інші	5 грн. з 100 см довжини 10 грн. з 100 см довжини
89 03 99910 89 03 99990	з довжиною корпусу до 7,5 м інші з довжиною корпусу більше 7,5 м	5 грн. з 100 см довжини 10 грн. з 100 см довжини

Податок з визначених цим Законом власників наземних транспортних засобів сплачується за місцезнаходженням юридичних осіб і місцем проживання фізичних осіб на спеціальні рахунки територіальних дорожніх фондів республіканського бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів та бюджету міста Севастополя»;

доповнити статтю частинами третьою та четвертою такого змісту:

«Територіальні дорожні фонди 85 відсотків із суми цього податку спрямовують на фінансування витрат, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом і утриманням автомобільних доріг загального користування, а також сільських доріг, а 15 відсотків — до бюджетів місцевого самоврядування на ремонт і утримання вулиць в населених пунктах, що належать до комунальної власності і суміщаються з автомобільними дорогами загального користування державного значення.

Податок з визначених цим Законом власників водних транспортних засобів спрямовується до бюджетів місцевого самоврядування (місцевих бюджетів)»;

2) статтю 4 викласти у такій редакції:

«Стаття 4. Пільги щодо податку

Від сплати податку звільняються:

а) підприємства автомобільного транспорту загального користування — щодо транспортних засобів, зайнятих на перевезенні пасажирів, на які в установленому законом порядку визначено тарифи оплати проїзду в цих транспортних засобах незалежно від форм власності;

б) навчальні заклади, які повністю фінансуються з бюджетів, стосовно учбових транспортних засобів, при умові використання їх за призначенням;

в) особи, зазначені у пунктах 1 і 2 статті 14 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», статтях 4–11 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», статтях 6 і 8 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні», щодо одного легкового автомобіля з об'ємом циліндрів двигуна до 2500 см куб. (для інвалідів I і II груп незалежно від об'єму циліндрів двигуна) або одного мотоцикла з об'ємом циліндрів двигуна до 650 см куб. чи одного човна моторного або катера (крім спортивного) з довжиною корпусу до 7,5 м;

г) особи, зазначені у пунктах 3 і 4 статті 14 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», щодо одного легкового автомобіля з об'ємом циліндрів двигуна до 2500 см куб. або одного мотоцикла з об'ємом циліндрів двигуна до 650 см куб. чи одного човна моторного або катера (крім спортивного) з довжиною корпусу до 7,5 м до їх відселення та протягом трьох років після переселення із зони гарантованого добровільного відселення чи зони посиленого радіоекологічного контролю;

д) на 50 відсотків — сільськогосподарські підприємства — товаровиробники за трактори колісні, автобуси та спеціальні автомобілі для перевезення людей з кількістю місць не менше десяти;

е) на 50 відсотків — громадяни, у власності яких знаходяться легкові автомобілі (код 87 03), вироблені в країнах СНД і поставлені на облік в Україні до 1990 року включно»;

3) статтю 5 викласти у такій редакції:

«Стаття 5. Строки сплати податку

Податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів сплачується:

фізичними особами — перед реєстрацією, перереєстрацією транспортних засобів, а також перед технічним оглядом транспортних засобів щорічно або один раз за два роки, але не пізніше першого півріччя, в якому провадиться технічний огляд;

юридичними особами — щоквартально рівними частинами до 15 числа місяця, що настає за звітним кварталом.

За придбані протягом року юридичними особами транспортні засоби податок сплачується перед їх реєстрацією по строках сплати (кварталах), які не настали, починаючи з кварталу, в якому проведено реєстрацію транспортного засобу. Розрахунок суми податку за такі транспортні засоби в 10-денний термін після їх реєстрації подається до відповідного податкового органу. За транспортні засоби, зняті протягом року з обліку, податок не повертається.

Фізичні особи — платники податку зобов'язані пред'являти органам, що здійснюють реєстрацію, перереєстрацію або технічний огляд транспортних засобів, квитанції або платіжні доручення про сплату податку як за попередній, так і за поточний роки, а платники, звільнені від сплати цього податку, — відповідний документ, що дає право на користування цими пільгами.

Юридичні особи — платники податку зобов'язані пред'являти органам, що здійснюють реєстрацію, перереєстрацію або технічний огляд транспортних засобів, платіжні доручення про сплату податку з написом (поміткою) установи банку про зарахування податку по наземним транспортним засобам до територіальних дорожніх фондів, а по водним транспортним засобам — до відповідних бюджетів, місцевого самоврядування (сільських, селищних, міських).

У разі відсутності документів про сплату податку або документів, що дають право на користування пільгами, реєстрація, перереєстрація і технічний огляд тансnumbered транспортних засобів не провадяться»;

4) у статті 6:

останнє речення частини першої виключити;

у частині третій слова «до державної податкової інспекції» замінити словами «та за місцем постійного базування транспортних засобів до податкових органів» та слова «Головною державною податковою інспекцією України» замінити словами «центральним податковим органом України»;

доповнити статтю після частини третьої новими частинами четвертою та п'ятою такого змісту:

«У разі викрадення транспортного засобу податок його власником не сплачується, якщо факт викрадення підтверджується відповідними документами органів, якими порушено відповідну кримінальну справу.

Якщо право користування транспортним засобом передано фізичною особою за дорученням іншій особі, податок з власників транспортних засобів сплачується його власником або від його імені особою, якій це право передано, якщо це передбачено в дорученні на право користування транспортним засобом, за місцем реєстрації цього транспортного засобу».

У зв'язку з цим частини четверту, п'яту і шосту вважати відповідно частиною шостою, сьомою і восьмою;

5) у статті 7:

частину першу викласти у такій редакції:

«У разі приховування (заниження) об'єктів оподаткування з власників транспортних засобів стягуються сума несплаченого податку, а також пеня або штраф у порядку, передбаченому законом»;

у частині другій цифри «50» замінити цифрами «10»;

доповнити статтю після частини другої новою частиною третьою такого змісту:

«За несвоєчасну сплату податку з власників транспортних засобів стягується пеня у розмірі 120 відсотків річних від облікової ставки Національного банку України, що діє на день складання акта (довідки) документальної перевірки платника податку, від суми недоплати за кожний день прострочення платежу, включаючи день сплати».

У зв'язку з цим частини третю та четверту вважати відповідно частинами четвертою та п'ятою.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2000 року.

2. Починаючи з 1 січня 2000 року управління та експлуатація транспортних засобів, ввезених на митну територію України під зобов'язання щодо їх зворотного вивезення згідно з митним законодавством України, дозволяється виключно особам — нерезидентам, визначеним власниками таких транспортних засобів у момент перетину митного кордону України, або членам їх сімей (дружина, чоловік, діти, батьки). При цьому передача у володіння або користування таких транспортних засобів іншим особам не дозволяється. Такий же порядок застосовується і до транспортних засобів (самохідних машин і механізмів), які перевозяться через митну територію України транзитом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
16 липня 1999 року.
№ 986-XIV.

ЗАКОН УКРАЇНИ «Про бухгалтерський облік

Цей Закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні.

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

Для цілей цього Закону терміни вживаються у такому значенні:

активи — ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому;

бухгалтерський облік — процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень;

внутрішньогосподарський (управлінський) облік — система обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством;

господарська операція — дія або подія, яка викликає зміни в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства;

зобов'язання — заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої у майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди;

економічна вигода — потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів;

консолідована фінансова звітність — фінансова звітність, яка відображає фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи та її дочірних підприємств як єдиної економічної одиниці;

національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку — нормативно-правовий акт, затверджений Міністерством фінансів України, що визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам;

облікова політика — сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності;

первинний документ — документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення;

фінансова звітність — бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період;

користувачі фінансової звітності (далі — користувачі) — фізичні або юридичні особи, які потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень.

Стаття 2. Сфера дії Закону

1. Цей Закон поширюється на всіх юридичних осіб, створених відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, а також на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності (далі — підприємства), які зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно з законодавством.

2. Суб'єкти підприємницької діяльності, яких відповідно до законодавства звільнено від обов'язкового обліку доходів і витрат, не ведуть бухгалтерський облік і не подають фінансової звітності.

3. Суб'єкти підприємницької діяльності, яким відповідно до законодавства надано дозвіл на ведення спрощеного обліку доходів і витрат, ведуть бухгалтерський облік і подають фінансову звітність у порядку, встановленому законодавством про спрощену систему обліку і звітності.

Стаття 3. Мета бухгалтерського обліку та фінансової звітності

1. Метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

2. Бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємством. Фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, грунтуються на даних бухгалтерського обліку.

Стаття 4. Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності

Бухгалтерський облік та фінансова звітність грунтуються на таких основних принципах:

обачність — застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства;

повне висвітлення — фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі;

автономність — кожне підприємство розглядається як юридична особа, відокремлена від її власників, у зв'язку з чим особисте майно та зобов'язання власників не повинні відображатися у фінансовій звітності підприємства;

послідовність — постійне (із року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики. Зміна облікової політики можлива лише у випадках, передбачених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, і повинна бути обгрунтована та розкрита у фінансовій звітності;

безперервність — оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється, виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі;

нарахування та відповідність доходів і витрат — для визначення фінансового результату звітного періоду необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів;

превалювання сутності над формою — операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми;

історична (фактична) собівартість — пріоритетною є оцінка активів підприємства, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання;

єдиний грошовий вимірник — вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій підприємства у його фінансовій звітності здійснюється в єдиній грошовій одиниці;

періодичність — можливість розподілу діяльності підприємства на певні періоди часу з метою складання фінансової звітності.

Стаття 5. Валюта бухгалтерського обліку та фінансової звітності

Підприємства ведуть бухгалтерський облік і складають фінансову звітність у грошовій одиниці України.

Розділ II
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Стаття 6. Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні

1. Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні здійснюється з метою:

створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств та гарантують і захищають інтереси користувачів;

удосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

2. Регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється Міністерством фінансів України, яке затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

3. Порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в банках встановлюється Національним банком України відповідно до цього Закону та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

4. Порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності про виконання бюджетів та госпрозрахункових операцій бюджетних установ установлюється Державним казначейством України відповідно до законодавства.

5. Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, у межах своєї компетенції, відповідно до галузевих особливостей розробляють на базі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку методичні рекомендації щодо їх застосування.

Стаття 7. Методологічна рада з бухгалтерського обліку

1. Методологічна рада з бухгалтерського обліку діє як дорадчий орган при Міністерстві фінансів України з метою:

організації розробки та розгляду проектів національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, інших нормативно-правових актів щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності;

удосконалення організаційних форм і методів бухгалтерського обліку в Україні;

методологічного забезпечення впровадження сучасної технології збору та обробки обліково-економічної інформації;

розробки рекомендацій щодо вдосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації бухгалтерів.

2. Методологічна рада з бухгалтерського обліку утворюється з висококваліфікованих науковців, спеціалістів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, підприємств, представників громадських організацій бухгалтерів та аудиторів України.

3. Методологічна рада з бухгалтерського обліку діє на підставі Положення про Методологічну раду з бухгалтерського обліку. Положення про Методологічну раду з бухгалтерського обліку та її персональний склад затверджуються Міністром фінансів України.

Розділ III
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Стаття 8. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві

1. Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації підприємства до його ліквідації.

2. Питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власника (власників) або уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства та установчих документів.

3. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фінансування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, регістрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе власник (власники) або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів.

4. Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку підприємство самостійно обирає форми його організації:

введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером;

користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи;

ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або аудиторською фірмою;

самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності безпосередньо власником або керівником підприємства. Ця форма організації бухгалтерського обліку не може застосовуватися на підприємствах, звітність яких повинна оприлюднюватися.

5. Підприємство самостійно:

визначає облікову політику підприємства;

обирає форму бухгалтерського обліку як певну систему регістрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад, встановлених цим Законом, та з урахуванням особливостей своєї діяльності і технології обробки облікових даних;

розробляє систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю господарських операцій, визначає права працівників на підписання бухгалтерських документів;

затверджує правила документообороту і технологію обробки облікової інформації, додаткову систему рахунків і регістрів аналітичного обліку;

може виділяти на окремий баланс філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи, які зобов'язані вести бухгалтерський облік, з наступним включенням їх показників до фінансової звітності підприємства.

6. Керівник підприємства зобов'язаний створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

7. Головний бухгалтер або особа, на яку покладено ведення бухгалтерського обліку підприємства (далі — бухгалтер):

забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання у встановлені строки фінансової звітності;

організує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій;

бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства;

забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства.

8. Відповідальність за бухгалтерський облік господарських операцій, пов'язаних з ліквідацією підприємства, включаючи оцінку майна і зобов'язань підприємства та складання ліквідаційного балансу і фінансової звітності, покладається на ліквідаційну комісію, яка утворюється відповідно до законодавства.

Стаття 9. Первинні облікові документи та регістри бухгалтерського обліку

1. Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Первинні документи повинні бути складені під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо — безпосередньо після її закінчення. Для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи.

2. Первинні та зведені облікові документи можуть бути складені на паперових або машинних носіях і повинні мати такі обов'язкові реквізити:

назву документа (форми);

дату і місце складання;

назву підприємства, від імені якого складено документ;

зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції;

посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення;

особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції.

3. Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах систематизується на рахунках бухгалтерського обліку в регістрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку. Операції в іноземній валюті відображаються також у валюті розрахунків та платежів по кожній іноземній валюті окремо.

Дані аналітичних рахунків повинні бути тотожні відповідним рахункам синтетичного обліку на перше число кожного місяця.

4. Регістри бухгалтерського обліку повинні мати назву, період реєстрації господарських операцій, прізвища і підписи або інші дані, що дають змогу ідентифікувати осіб, які брали участь у їх складанні.

5. Господарські операції повинні бути відображені в облікових регістрах у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені.

6. У разі складання та зберігання первинних документів і регістрів бухгалтерського обліку на машинних носіях інформації підприємство зобов'язане за свій рахунок виготовити їх копії на паперових носіях на вимогу інших учасників господарських операцій, а також правоохоронних органів та відповідних органів у межах їх повноважень, передбачених законами.

7. Підприємство вживає всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних документах і регістрах бухгалтерського обліку та забезпечує їх належне зберігання протягом встановленого строку.

8. Відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і регістрів бухгалтерського обліку та недостовір-

та фінансову звітність в Україні»

ність відображених у них даних несуть особи, які склали та підписали ці документи.

9. Первинні документи та регістри бухгалтерського обліку можуть бути вилучені у підприємства тільки за рішенням відповідних органів, прийнятим у межах їх повноважень, передбачених законами. Посадова особа підприємства має право в присутності представників органів, які здійснюють вилучення, зняти копії документів, що вилучаються. Обов'язковим є складання реєстру документів, що вилучаються, у порядку, встановленому законодавством.

Стаття 10. Інвентаризація активів і зобов'язань

1. Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства зобов'язані проводити інвентаризацію активів і зобов'язань, під час якої перевіряються і документально підтверджуються їх наявність, стан і оцінка.

2. Об'єкти і періодичність проведення інвентаризації визначаються власником (керівником) підприємства, крім випадків, коли її проведення є обов'язковим згідно з законодавством.

Розділ IV
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Стаття 11. Загальні вимоги до фінансової звітності

1. На основі даних бухгалтерського обліку підприємства зобов'язані складати фінансову звітність. Фінансову звітність підписують керівник та бухгалтер підприємства.

2. Фінансова звітність підприємства (крім бюджетних установ, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності та суб'єктів малого підприємництва, визнаних такими відповідно до чинного законодавства) включає: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до звітів.

3. Для суб'єктів малого підприємництва і представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності національними положеннями (стандартами) встановлюється скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу і звіту про фінансові результати.

4. Форми фінансової звітності підприємств (крім банків) і порядок їх заповнення встановлюються Міністерством фінансів України за погодженням з Державним комітетом статистики України.

5. Форми фінансової звітності банків і порядок їх заповнення встановлюються Національним банком України за погодженням з Державним комітетом статистики України.

6. Форми фінансової звітності бюджетних установ, органів Державного казначейства України з виконання бюджетів усіх рівнів і кошторисів видатків та порядок їх заповнення встановлюються Державним казначейством України.

Стаття 12. Консолідована та зведена фінансова звітність

1. Підприємства, що мають дочірні підприємства, крім фінансових звітів про власні господарські операції, зобов'язані складати та подавати консолідовану фінансову звітність.

2. Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких належать підприємства, засновані на державній власності, та органи, які здійснюють управління майном підприємств, заснованих на комунальній власності, крім власних звітів, складають та подають зведену фінансову звітність щодо всіх підприємств, що належать до сфери їх управління.

Зазначені органи також окремо складають зведену фінансову звітність щодо господарських товариств, акції (частки, паї) яких перебувають відповідно у державній та комунальній власності.

3. Об'єднання підприємств, крім власної звітності, складають і подають зведену фінансову звітність щодо всіх підприємств, які входять до їх складу.

Стаття 13. Звітний період

1. Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Проміжна звітність складається щоквартально наростаючим підсумком з початку звітного року в складі балансу та звіту про фінансові результати. Баланс підприємства складається за станом на кінець останнього дня кварталу (року).

2. Перший звітний період новоствореного підприємства може бути менш як 12 місяців, але не більш як 15 місяців.

3. Звітним періодом підприємства, що ліквідується, є період з початку звітного року до дати прийняття рішення про його ліквідацію.

Стаття 14. Подання та оприлюднення фінансової звітності

1. Підприємства, зобов'язані подавати квартальну та річну фінансову звітність органам, до сфери управління яких вони належать, трудовим колективам на їх вимогу, власникам (засновникам) відповідно до установчих документів, якщо інше не передбачено цим Законом. Органам виконавчої влади та іншим користувачам фінансова звітність подається відповідно до законодавства. Термін подання фінансової звітності встановлюється Кабінетом Міністрів України.

2. Фінансова звітність підприємств не становить комерційної таємниці, крім випадків, передбачених законодавством.

3. Відкриті акціонерні товариства, підприємства-емітенти облігацій, банки, довірчі товариства, валютні та фондові біржі, інвестиційні фонди, інвестиційні компанії, кредитні спілки, недержавні пенсійні фонди, страхові компанії та інші фінансові установи зобов'язані не пізніше 1 червня наступного за звітним року оприлюднювати річну фінансову звітність та консолідовану звітність шляхом публікації у періодичних виданнях або розповсюдження її у вигляді окремих друкованих видань.

4. У разі ліквідації підприємства ліквідаційна комісія складає ліквідаційний баланс та у випадках, передбачених законами, публікує його протягом 45 днів.

Стаття 15. Контроль за додержанням законодавства про бухгалтерський облік та фінансову звітність

Контроль за додержанням законодавства про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні здійснюється відповідними органами в межах їх повноважень, передбачених законами.

Розділ V
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2000 року.

2. Кабінету Міністрів України:

підготувати та подати до Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законів України, що випливають з цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

забезпечити розроблення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади нормативно-правових актів, передбачених цим Законом, а також перегляд і скасування їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
16 липня 1999 року.
№ 996-XIV.

ЗАКОН УКРАЇНИ «Про концесії»

Цей Закон визначає поняття та правові засади регулювання відносин концесії державного та комунального майна, а також умови і порядок її здійснення з метою підвищення ефективності використання державного і комунального майна і забезпечення потреб громадян України у товарах (роботах, послугах).

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

Для цілей цього Закону терміни вживаються у такому значенні:

концесія — надання з метою задоволення громадських потреб уповноваженим органам виконавчої влади чи органам місцевого самоврядування на підставі концесійного договору на платній та строковій основі юридичній або фізичній особі (суб'єкту підприємницької діяльності) права на створення (будівництво) та (або) управління (експлуатацію) об'єкта концесії (строкове платне володіння), за умови взяття суб'єктом підприємницької діяльності (концесіонером) на себе зобов'язань по створенню (будівництву) та (або) управлінню (експлуатації) об'єктом концесії, майнової відповідальності та можливого підприємницького ризику;

договір концесії (концесійний договір) — договір, відповідно до якого уповноважений орган виконавчої влади чи орган місцевого самоврядування (концесієдавець) надає на платній та строковій основі суб'єкту підприємницької діяльності (концесіонеру) право створити (побудувати) об'єкт концесії чи суттєво його поліпшити та (або) здійснювати його управління (експлуатацію) відповідно до цього Закону з метою задоволення громадських потреб;

концесіонер — суб'єкт підприємницької діяльності, який відповідно до цього Закону на підставі договору отримав концесію;

концесієдавець — орган виконавчої влади або відповідальний орган місцевого самоврядування, уповноважений відповідно Кабінетом Міністрів чи органами місцевого самоврядування на укладення концесійного договору;

претендент — фізична або юридична особа (суб'єкт підприємницької діяльності), резидент або нерезидент, який подав заявку на участь у концесійному конкурсі;

концесійні платежі — плата, обумовлена у концесійному договорі, яку вносить концесіонер за право створення (будівництва) та (або) управління (експлуатації) об'єктів, що надаються в концесію;

концесійний конкурс — процедура, встановлена цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, згідно з якою певний претендент визнається переможцем у концесійному конкурсі.

Стаття 2. Принципи концесійної діяльності

Основними принципами діяльності, пов'язаної з наданням та отриманням концесії (далі — концесійної діяльності), є:

законність здійснення концесійної діяльності;

державне регулювання концесійної діяльності та контроль за її здійсненням;

здійснення концесійної діяльності на підставі концесійного договору;

вибір концесіонерів переважно на конкурсній основі;

врахування особливостей надання об'єкта у концесію в окремих сферах господарської діяльності;

комплексне використання об'єкта концесії;

взаємовигода сторін у концесійному договорі;

державні гарантії капіталовкладень концесіонера;

оплатне використання об'єкта концесії;

забезпечення законних прав та інтересів споживачів товарів (робіт, послуг), що надаються концесіонером;

стабільність умов концесійних договорів;

розподіл ризиків між сторонами концесійного договору;

участь держави, органів місцевого самоврядування у частковому фінансуванні об'єктів концесії, які мають соціальне значення.

Стаття 3. Об'єкти, які можуть надаватися у концесію

1. Об'єкти, які можуть надаватися у концесію, визначаються відповідно до цього Закону.

2. У концесію можуть надаватися об'єкти права державної чи комунальної власності, які використовуються для здійснення діяльності у таких сферах господарської діяльності (крім видів підприємницької діяльності, які відповідно до законодавства можуть здійснюватися виключно державними підприємствами і об'єднаннями):

водопостачання, відведення та очищення стічних вод;

надання послуг міським громадським транспортом;

збирання та утилізація сміття;

надання послуг, пов'язаних з постачанням споживачам тепла;

будівництво та експлуатація автомобільних доріг, об'єктів дорожнього господарства, інших дорожніх споруд;

будівництво та експлуатація шляхів сполучення;

будівництво та експлуатація вантажних і пасажирських портів;

будівництво та експлуатація аеропортів;

надання послуг у сфері кабельного телебачення;

надання послуг зв'язку;

надання поштових послуг;

транспортування та розподіл природного газу;

виробництво та (або) транспортування електроенергії;

громадське харчування;

будівництво жилих будинків;

надання послуг у житлово-експлуатаційній сфері;

використання об'єктів соціально-культурного призначення;

створення комунальних служб паркування автомобілів;

надання ритуальних послуг.

3. Виключно на пленарних засіданнях відповідні місцеві ради можуть прийняти рішення щодо додаткового переліку сфер господарської діяльності, для здійснення діяльності у яких об'єкти права комунальної власності можуть надаватися у концесію.

4. Об'єктами права державної чи комунальної власності, які надаються у концесію, є:

майно підприємств, які є цілісними майновими комплексами або системою цілісних майнових комплексів, що забезпечують комплексне надання послуг у сфері діяльності, що визначені частиною другою та третьою цієї статті;

спеціально збудовані об'єкти відповідно до умов концесійного договору для задоволення громадських потреб у сферах діяльності, що визначені частиною другою та третьою цієї статті.

Концесія може надаватися на окремі види підприємницької діяльності у сферах господарської діяльності, визначених частинами другою та третьою цієї статті.

5. Якщо для здійснення концесійної діяльності необхідні земельні ділянки, вони надаються у користування концесіонеру, у тому числі на умовах оренди, на термін дії концесійного договору, відповідно до положень Земельного кодексу України.

6. Об'єкти права державної чи комунальної власності, надані у концесію, не підлягають приватизації протягом дії концесійного договору.

Стаття 4. Обмеження концесійної діяльності

Передача концесіонером своїх майнових прав, що випливають з концесійного договору чи об'єктів концесії, повністю або частково третім особам можлива тільки за умови надання на це згоди концесієдавця, якщо інше не встановлено спеціальним законом про концесійну діяльність в окремих сферах господарської діяльності.

Стаття 5. Правові засади концесійної діяльності

1. Відносини щодо надання в концесію об'єктів права державної чи комунальної власності регулюються концесійним договором, цим Законом та іншими нормативно-правовими актами України.

2. Спеціальними законами можуть визначатися особливості здійснення концесійної діяльності в окремих сферах господарської діяльності.

3. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору.

Розділ II
ПРОВЕДЕННЯ КОНЦЕСІЙНОГО КОНКУРСУ

Стаття 6. Порядок прийняття рішення про надання концесії

1. Пропозиції щодо переліку конкурсних об'єктів права державної власності, які можуть надаватися в концесію, вносяться відповідними центральними органами виконавчої влади. Затвердження пооб'єктного переліку здійснюється Кабінетом Міністрів України.

2. Затвердження переліку об'єктів права комунальної власності, які можуть надаватися в концесію, здійснюється виключно на пленарних засіданнях відповідних рад.

3. Рішення про надання концесії на об'єкт права державної власності за результатами концесійного конкурсу приймає Кабінет Міністрів України або уповноважений ним орган виконавчої влади.

4. Рішення про надання концесії на об'єкт права комунальної власності за результатами концесійного конкурсу приймає уповноважений орган місцевого самоврядування.

5. Концесія на об'єкти права державної власності надається з урахуванням загаль-

(Закінчення на 8-9-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ «Про концесії»

(Початок на 7-й стор.).

нодержавних інтересів і максимального забезпечення інтересів споживачів товарів (робіт, послуг).

6. Концесія на об'єкти права комунальної власності надається з урахуванням інтересів регіону, територіальної громади в забезпеченні споживачів товарами (роботами, послугами), які проживають на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

7. У разі, коли після оголошення концесійного конкурсу на участь у зазначеному конкурсі подав заявку лише один претендент, концесійний договір може бути укладений уповноваженим органом з цим претендентом шляхом погодження з ним істотних умов договору.

Стаття 7. Основні засади проведення концесійного конкурсу

1. Організація і проведення концесійного конкурсу здійснюється концесієдавцем.

2. Концесієдавець:

затверджує умови концесійного конкурсу;

утворює конкурсну комісію, затверджує її склад та порядок роботи;

готує конкурсну документацію;

оголошує концесійний конкурс;

визначає розмір реєстраційного внеску;

письмово підтверджує надходження заявок на участь у концесійному конкурсі;

забезпечує претендентів необхідною інформацією (документами) для підготовки пропозицій для участі у концесійному конкурсі;

приймає рішення про допущення (недопущення) претендентів до участі у концесійному конкурсі з обґрунтуванням причини відмови;

повідомляє претендентів про допущення (недопущення) у концесійному конкурсі.

Підставою для недопущення претендента до участі у концесійному конкурсі може бути неподання у заявці на участь у конкурсі необхідної інформації, подання її у неповному обсязі або подання неправдивої інформації.

3. Для реєстрації претендентів як учасників концесійного конкурсу ними сплачується реєстраційний внесок у розмірі від одного до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо інше не встановлено спеціальним законом про концесійну діяльність в окремих сферах господарської діяльності. Реєстраційний внесок сплачується шляхом безготівкового перерахування на відповідний розрахунковий рахунок. Зазначені кошти використовуються на підготовку процедури концесійного конкурсу і поверненню не підлягають.

4. Заявки, документи та матеріали, подані претендентами, розглядаються протягом дев'яноста днів з останнього дня подачі заявки.

Під час розгляду заявок, документів і матеріалів претенденти мають право вносити зміни до пропозицій про виконання умов концесійного конкурсу з метою їх вдосконалення або зняти свою заявку з розгляду. Зміни пропозицій про виконання умов концесійного конкурсу вносяться не пізніш як за п'ятнадцять днів до закінчення строку розгляду заявок.

5. Заявка на участь у концесійному конкурсі, отримана концесієдавцем після закінчення строку подачі, не розглядається і повертається претенденту за його рахунок.

6. Конкурсна комісія розглядає подані претендентами, які допущені до участі у концесійному конкурсі, заявки, документи та матеріали з пропозиціями щодо умов концесії, визначає їх відповідність умовам конкурсу, готує висновки щодо визначення кращих умов здійснення концесії, запропонованих учасниками конкурсу.

7. Переможцем концесійного конкурсу визнається претендент, який запропонував кращі умови здійснення концесії, відповідно до умов концесійного конкурсу.

8. На підставі висновків конкурсної комісії концесієдавець приймає рішення про переможця концесійного конкурсу.

9. Повідомлення про визначення переможця концесійного конкурсу має бути надіслано переможцю конкурсу не пізніше п'яти днів з дня прийняття рішення.

10. З переможцем концесійного конкурсу укладається концесійний договір після погодження всіх його умов.

11. Порядок створення конкурсної комісії та проведення концесійного конкурсу визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 8. Оголошення концесійного конкурсу

1. Інформація про оголошення концесійного конкурсу щодо надання нових концесій чи поновлення концесій, строк дії яких закінчився, публікується в газетах «Урядовий кур'єр» та «Голос України» або у відповідному друкованому виданні органу місцевого самоврядування.

2. Інформація про оголошення концесійного конкурсу має містити відомості щодо:

органу, який надає концесію;

об'єкта концесії (найменування, характеристики тощо);

умови надання земельної ділянки, якщо вона необхідна для здійснення концесійної діяльності;

обсягу робіт, які мають бути профінансовані (виконані) концесіонером;

обсягу товарів (робіт, послуг), виготовлення (надання) яких гарантує концесіонер;

обсягу відомостей про концесіонера;

основних обов'язків концесіонера;

фінансових та інших гарантій концесієдавця;

розмір реєстраційного внеску;

строку, на який надається концесія;

строку, до якого подаються заявки на участь у концесійному конкурсі;

строку, протягом якого оголошуються результати концесійного конкурсу;

уповноваженого органу, до якого слід звертатися для отримання додаткової інформації.

3. В інформації про оголошення концесійного конкурсу можуть бути вказані також особливі вимоги щодо концесійної діяльності з питань охорони навколишнього середовища, охорони праці.

4. Заявки на участь у концесійному конкурсі подаються протягом ста двадцяти днів з дня оголошення конкурсу.

5. Заявка на участь у концесійному конкурсі має містити відомості щодо:

повного найменування претендента;

пропозиції про виконання умов концесійного конкурсу;

даних, які підтверджують можливість претендента забезпечити належне фінансування своєї концесійної діяльності;

наявності досвіду та можливості технологічного і організаційного забезпечення такої діяльності.

Відомості, надані претендентові в заявці на участь у конкурсі, мають бути опубліковані в офіційних виданнях, крім відомостей, які зазначені претендентом як конфіденційні і не можуть бути розголошені організаторами конкурсу.

6. Спори, пов'язані з проведенням концесійного конкурсу, вирішуються в судовому порядку.

Розділ III
КОНЦЕСІЙНИЙ ДОГОВІР

Стаття 9. Укладення та строк дії концесійного договору

1. Концесійний договір укладається на строк, визначений у договорі, який має бути не менше 10 років та не більше 50 років.

2. Концесійний договір вважається укладеним з дня досягнення домовленості з усіх істотних умов і підписання сторонами тексту договору.

3. Строк дії концесійного договору може бути змінений за згодою сторін в межах строків, передбачених частиною першою цієї статті.

4. Кабінетом Міністрів України можуть бути затверджені типові концесійні договори для здійснення певних видів концесійної діяльності.

Стаття 10. Істотні умови договору концесії

1. Істотними умовами договору концесії є:

сторони договору;

види діяльності, роботи, послуги, які здійснюються за умовами договору;

об'єкт концесії (склад і вартість майна або технічні і фінансові умови створення об'єкта концесії);

умови надання земельної ділянки, якщо вона необхідна для здійснення концесійної діяльності;

перелік видів діяльності, здійснення яких підлягає ліцензуванню;

умови встановлення, зміни цін (тарифів) на виготовлені (надані) концесіонером товари (роботи, послуги);

строк дії договору концесії, умови найму, використання праці працівників-громадян України;

умови використання вітчизняних технологій, техніки, сировини, матеріалів;

умови та обсяги поліпшення об'єкта концесії та порядок компенсації зазначених поліпшень;

умови, розмір і порядок внесення концесійних платежів;

порядок використання амортизаційних відрахувань;

відновлення об'єкта концесії та умови його повернення;

відповідальність за виконання сторонами зобов'язань;

страхування концесіонером об'єктів концесії, взятих у концесію;

порядок продовження і припинення дії договору;

порядок вирішення спорів між сторонами;

2. За згодою сторін у концесійному договорі можуть бути передбачені й інші умови, в тому числі передбачені спеціальними законами про концесійну діяльність в окремих сферах господарської діяльності.

3. Якщо для здійснення концесійної діяльності необхідна земельна ділянка, договір оренди земельної ділянки або акт про надання земельної ділянки у користування додаються до концесійного договору.

4. Умови концесійного договору є чинними на весь строк дії договору, в тому числі у випадках, коли після його укладення законодавчими актами встановлено правила, які погіршують становище концесіонера.

5. Реорганізація концесіонера — юридичної особи не є підставою для зміни умов або розірвання концесійного договору.

Стаття 11. Ліцензування

Якщо концесіонер здійснює підприємницьку діяльність, яка згідно з законодавством України підлягає ліцензуванню, обов'язковість одержання концесіонером в установленому порядку відповідної ліцензії включається в істотні умови концесійного договору.

Стаття 12. Концесійні платежі

1. Концесійний платіж вноситься концесіонером відповідно до умов концесійного договору, незалежно від наслідків господарської діяльності.

2. Концесійні платежі зараховуються відповідно до Державного бюджету України або місцевого бюджету.

3. Методика розрахунку та граничні розміри концесійних платежів визначаються Кабінетом Міністрів України.

4. Концесіонерам збиткових і низькорентабельних об'єктів концесії, які мають важливе соціальне значення, концесієдавець може надавати пільги щодо концесійних платежів, а також передбачати в договорі надання дотацій, компенсацій та пільг. Порядок визначення таких об'єктів, а також умови надання дотацій, компенсацій та пільг встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 13. Відповідальність сторін за невиконання зобов'язань за концесійним договором

1. За невиконання або за неналежне виконання умов концесійного договору, в тому числі за зміну або розірвання договору в односторонньому порядку, крім випадків, передбачених цим Законом, сторони несуть відповідальність, встановлену законами України та концесійним договором.

2. У разі визнання концесіонера банкрутом він відповідає за своїми борговими зобов'язаннями майном, яке належить йому на праві власності, відповідно до законодавства України.

Стаття 14. Реєстрація концесійних договорів

1. У разі, якщо об'єктом концесії є об'єкт права державної власності, орган, уповноважений укласти концесійний договір в установленому Кабінетом Міністрів України порядку, повідомляє про укладення такого договору Фонд державного майна України, який веде реєстр концесійних договорів. Порядок ведення такого реєстру визначається Кабінетом Міністрів України.

2. У разі, якщо об'єкт концесії права комунальної власності, орган, уповноважений укласти концесійний договір в установленому Кабінетом Міністрів України порядку, реєструє такий договір у виконавчому органі відповідної ради та повідомляє Фонд державного майна України про укладення такого концесійного договору. Порядок ведення обліку концесійних договорів, укладених органами місцевого самоврядування, визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 15. Припинення дії концесійного договору

1. Дія концесійного договору припиняється у разі:

закінчення строку, на який його було укладено;

ліквідації концесіонера за рішенням суду, в тому числі у зв'язку з визнанням його банкрутом;

загибелі об'єкта концесії.

2. Концесійний договір може бути розірвано за погодженням сторін.

На вимогу однієї із сторін концесійний договір може бути розірвано за рішенням суду (арбітражного суду) у разі невиконання сторонами своїх зобов'язань та з інших підстав, передбачених законами України.

3. У разі розірвання концесійного договору, закінчення строку його дії, ліквідації концесіонера у зв'язку з визнанням його банкрутом концесіонер зобов'язаний повернути концесієдавцю об'єкт концесії на умовах, зазначених у концесійному договорі. Якщо концесіонер допустив погіршення стану об'єкта концесії або його загибель, він повинен відшкодувати концесієдавцю збитки, якщо не доведе, що погіршення або загибель об'єкта сталися не з його вини.

4. Концесійний договір може бути визнаний судом недійсним відповідно до цивільного законодавства.

5. У разі поліпшення майна, отриманого в концесію, яке здійснено за рахунок коштів концесіонера, чи створення концесіонером майна на виконання умов концесійного договору концесієдавець зобов'язаний відшкодувати концесіонеру витрати, зроблені у зв'язку із зазначеними поліпшеннями, або вартість створеного майна в частині, що не була компенсована концесіонером у результаті концесійної діяльності відповідно до умов концесійного договору.

Стаття 16. Розв'язання спорів, що виникають з концесійного договору

1. Спори, що виникають з концесійних договорів, розглядаються відповідно до законодавства України судом (арбітражним судом).

2. Спори, що виникають з концесійних договорів за участю нерезидентів, вирішуються в порядку, передбаченому законодавством, і можуть розглядатися міжнародним арбітражним судом за місцем, обумовленим у договорі.

3. У разі порушення умов концесійного договору сторони мають право вимагати розірвання концесійного договору у порядку, встановленому законодавством України.

Розділ IV
ОСНОВНІ ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН КОНЦЕСІЙНОГО ДОГОВОРУ

Стаття 17. Права і обов'язки концесієдавця

1. Концесієдавець має право:

здійснювати контроль за дотриманням концесіонером умов концесійного договору;

надавати виключне право на створення (будівництво) та (або) управління (експлуатацію) об'єкта концесії;

вимагати дострокового розірвання концесійного договору у разі порушення концесіонером його умов;

вимагати від концесіонера відшкодування збитків у разі погіршення стану об'єкта концесії, яке сталося з вини концесіонера.

2. Концесієдавець зобов'язаний:

передати концесіонеру об'єкт концесії у стані та строки, передбачені концесійним договором;

надати концесіонеру своєчасно і в повному обсязі передбачені концесійним договором документи, які підтверджують право концесіонера на створення (будівництво) та (або) управління (експлуатацію) об'єкта концесії;

вимагати звіт про використання амортизаційних відрахувань;

зберігати комерційну таємницю концесіонера;

не втручатися у господарську діяльність концесіонера;

якщо для здійснення концесійної діяльності необхідна земельна ділянка, забезпечити її надання у порядку, встановленому Земельним кодексом України.

3. Концесієдавець має також інші права і обов'язки, передбачені концесійним договором та законодавством України.

Стаття 18. Права і обов'язки концесіонера

1. Концесіонер має право:

здійснювати підприємницьку діяльність на основі створення (будівництва) та (або) управління (експлуатації) об'єкта концесії;

на виключне право на створення (будівництво) та (або) управління (експлуатацію) об'єкта концесії, якщо це передбачено умовами концесійного договору;

вимагати розірвання концесійного договору у разі порушення концесієдавцем умов договору і відшкодування збитків, завданих невиконанням умов договору;

на продовження строку дії концесійного договору у разі виконання його умов;

отримувати плату за вироблені товари (роботи, послуги) згідно з умовами концесійного договору;

використовувати амортизаційні відрахування на відновлення основних фондів, отриманих у концесію;

на контрактній основі залучати до виконання спеціальних робіт на об'єкті концесії третіх осіб. При цьому концесіонер несе відповідальність за виконання такими осо-

бами умов концесійного договору та законодавства України.

2. Концесіонер зобов'язаний:

виконувати умови концесійного договору;

укладати відповідно до законодавства трудові договори (контракти), як правило, з працівниками — громадянами України;

використовувати на об'єкті концесії технології, матеріали, техніку вітчизняного виробництва, якщо інше не передбачено умовами договору;

утримувати об'єкт концесії в належному технічному стані;

після закінчення строку, на який було укладено концесійний договір, передати об'єкт концесії в належному технічному стані концесієдавцю відповідно до умов договору.

3. Концесіонер має також інші права та обов'язки, передбачені концесійним договором та законодавством України.

Стаття 19. Організаційно-правові форми діяльності концесіонера

1. Концесіонер здійснює свою діяльність у будь-якій організаційно-правовій формі.

2. Порядок створення юридичних осіб для здійснення концесійної діяльності, їх реорганізації і ліквідації та умови виконання ними концесійних договорів визначаються законодавством України.

Стаття 20. Правовий режим майна, що надається в концесію або створюється у зв'язку з виконанням умов концесійного договору

1. Передача об'єктів у концесію не зумовлює перехід права власності на цей об'єкт до концесіонера та не припиняє права державної чи комунальної власності на ці об'єкти.

Майно, створене на виконання умов концесійного договору, є об'єктом права державної чи комунальної власності.

Майно, яке придбав концесіонер на виконання умов концесійного договору, належить йому на праві власності та може переходити у власність держави або територіальної громади після закінчення строку дії концесійного договору відповідно до умов, передбачених цим Законом та концесійним договором.

2. Концесіонеру належить право власності на прибуток, отриманий від управління (експлуатації) об'єкта концесій, а також на продукцію, отриману в результаті виконання умов концесійного договору.

3. Амортизаційні відрахування, нараховані на основні фонди, отримані у концесію або створені у зв'язку з виконанням умов концесійного договору, залишаються у розпорядженні концесіонера і використовуються виключно на відновлення основних фондів, отриманих у концесію або створених у зв'язку з виконанням умов концесійного договору.

Концесіонер має право відповідно до умов концесійного договору за рахунок власних коштів здійснювати реконструкцію, технічне переоснащення, поліпшення майна, отриманого в концесію.

Право власності на поліпшене, реконструйоване, технічно переоснащене майно залишається відповідно за державою або територіальною громадою.

Концесіонер має право на адекватне і ефективне відшкодування витрат, зроблених у зв'язку з поліпшенням майна, отриманого в концесію, за рахунок отриманого прибутку, якщо інше не передбачено концесійним договором.

Стаття 21. Захист права концесіонера на майно, одержане ним у концесію

1. Положення законодавства щодо захисту права власності поширюється на концесіонера щодо захисту його права на майно, отримане (створене) ним відповідно до умов концесійного договору.

2. Концесіонер може вимагати повернення майна, отриманого ним відповідно до умов концесійного договору, з чужого незаконного володіння, усунення перешкод у користуванні ним, відшкодування шкоди, завданої майну громадянами, юридичними особами, концесієдавцем.

Стаття 22. Ризик випадкової загибелі або пошкодження об'єкта концесії

1. Ризик випадкової загибелі або пошкодження об'єкта концесії несе концесієдавець, якщо інше не встановлено концесійним договором.

2. Майно, отримане концесіонером або створене відповідно до умов концесійного договору, страхується концесіонером на користь того учасника концесійного договору, який несе ризик випадкової загибелі чи пошкодження об'єкта концесії.

Стаття 23. Припинення діяльності державного або комунального підприємства, майно якого надано у концесію

1. Припинення діяльності державного або комунального підприємства, майно якого передається в концесію, здійснюється шляхом його ліквідації.

2. Право повного господарського відання на майно, що було закріплене за державним або комунальним підприємством та передається у концесію, припиняється.

3. Працівникам державного або комунального підприємства, що припинило свою діяльність, забезпечуються соціально-правові гарантії, передбачені законодавством України для працівників, які звільняються у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці.

4. Концесієдавець зобов'язаний при укладенні концесійного договору передбачити в умовах договору максимальне використання в концесійній діяльності працівників — громадян України, в тому числі і звільнених у зв'язку з ліквідацією державного або комунального підприємства, майно якого надано у концесію.

Стаття 24. Передача об'єкта концесії

1. Передача об'єкта у концесію здійснюється у строки і на умовах, визначених у концесійному договорі.

2. Майно, отримане у концесію, включається до балансу концесіонера — юридичної особи, з зазначенням, що це майно отримане у концесію.

3. Якщо концесієдавець у строки і на умовах, визначених у концесійному договорі, не передасть об'єкт концесії, концесіонер має право вимагати від концесієдавця передачі об'єкта концесії та відшкодування збитків, завданих затриманням передачі, або вимагати розірвання концесійного договору і відшкодування збитків, завданих йому невиконанням концесійного договору.

Розділ V
ОБЛІК, ЗВІТНІСТЬ ТА ОПОДАТКУВАННЯ КОНЦЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 25. Бухгалтерський облік та фінансова звітність

Бухгалтерський облік та фінансова звітність щодо концесійної діяльності ведеться відповідно до законодавства України.

Стаття 26. Порядок сплати мита, податку на додану вартість та акцизного збору при ввезенні матеріальних цінностей у зв'язку з концесійним договором

Мито, податок на додану вартість та акцизний збір при ввезенні матеріальних цінностей у зв'язку з виконанням умов концесійного договору справляються відповідно до законодавства України.

РОЗДІЛ VI
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Закони України та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк після опублікування цього Закону:

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законодавчих актів, що випливають з цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

розробити нормативно-правові акти, передбачені цим Законом;

забезпечити прийняття міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України нормативно-правових актів, передбачених цим Законом, а також перегляд і скасування їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

розробити та затвердити типові концесійні договори.

4. Внести зміни до таких законів України:

1) статтю 22 Закону України «Про режим іноземного інвестування» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 19, ст.80) викласти в такій редакції:

«Стаття 22. Концесійні договори

Надання іноземним інвесторам права на проведення господарської діяльності, пов'язаної з використанням об'єктів, що перебувають у державній або комунальній власності і передаються у концесію, відбувається на підставі відповідного законодавства України шляхом укладення концесійного договору»;

2) у Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст.170; 1998 р., № 48, ст.292):

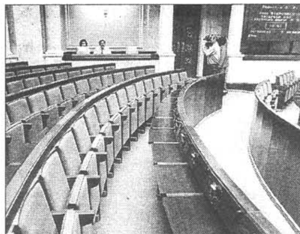
пункт 30 частини першої статті 26 після слова «недійсним» доповнити словами «про надання у концесію об'єктів права комунальної власності»;

підпункт 4 пункту «а» статті 29 після слів «цих програм» доповнити словами «підготовки і внесення на розгляд ради пропозицій щодо визначення сфер господарської діяльності та переліку об'єктів, які можуть надаватися у концесію»;

пункт 19 частини першої статті 43 після слова «оренду» доповнити словом «концесію».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
16 липня 1999 року.
№ 997-XIV.

Поки що сесійний зал порожній. Але вже за кілька хвилин — після реєстрації — його заповнюватимуть депутати: четверта сесія почалася. З чим виборці й вітають своїх обранців. Яким буде привітання — «алаверди», покаже січень наступного року. Саме тоді парламент завершить нинішню сесію.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«Злагода» — за Кучму. Решту просять почекати

Напевне, ніхто не сумнівався вже після першого з'їзду об'єднання демократичних сил, заради чого воно створюється. Однак те, про що лише здогадувалися оглядачі, минулої неділі набуло конкретного змісту — делегати першого з'їзду прийняли рішення підтримати на майбутніх президентських виборах кандидатуру нинішнього глави держави Леоніда Кучми. Можна, звичайно, лише вітати такий крок, однак це рішення викликає водночас і чимало запитань, породжених словами Прем'єр-міністра України Валерія Пустовойтенка в інтерв'ю журналістам про те, що кожен чиновник, у тому числі міські і сільські голови, мають зробити свій вибір на користь нинішнього Президента.

Щоправда, схоже, чиновники на місцях більше переймаються тим, як вижити на тлі загострення економічних і соціальних проблем, і не поспішають «брати під козирок» при словах прем'єра. Недаремно на прес-конференції співголова об'єднання Леонід Кравчук назвав головними суперниками нинішнього Президента тих, хто у складі владних структур «заважає» перемозі Леоніда Кучми.

Виходить, не можна казати ні про яку «злагоду» навіть у середовищі тих, хто є ядром об'єднання «демократичних сил», а про злагоду в суспільстві й поготів. Показна єдність до перемоги нікого не приводила. Тим більше прихильникам нинішнього Президента крити нема чим: недаремно пропонувалося на з'їзді змістити акценти в пропагандистській роботі й наголошувати на тому, що при іншій владі могло бути гірше.

І насамкінець. Валерій Пустовойтенко вчергове звернувся до кандидатів у Президенти Юрія Костенка, Геннадія Удовенка та Віталія Кононова з пропозицією зняти свої кандидатури на користь Леоніда Кучми. Але Юрій Костенко заперечив одразу таку можливість, а прес-центр удовенківського крила Руху розцінив слова прем'єра як втручання організаторів «Злагоди» у внутрішні справи Руху. Отож ця заява фактично ставить хрест на потугах досягнення злагоди в середовищі політичних партій, не кажучи вже про суспільство.

Володимир КОРОЛЮК.

Найбільше претензій до прем'єра

Якщо перебіг виборчої кампанії не буде радикально змінено, такі вибори Президента України непотрібні. Цей песимістичний висновок зробив на прес-конференції директор Інституту політики Микола Томенко, аналізуючи численні порушення правил гри під час президентських перегонів. За його словами, жодної статті закону про вибори Президента сповна не реалізовано. Інститут політики відзначає, зокрема, такі основні порушення виборчої кампанії. Передусім, це заборонена ст. 33-ю участь державних посадових осіб, правоохоронних органів у агітації за одного кандидата, чинного Президента. Найбільше претензій у фахівців Інституту політики до Прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка. На думку М. Томенка, ЦВК на спеціальному засіданні мусила б розглянути це питання і попередити посадовців про неправовий характер їхніх дій.

Ще одне промовисте порушення виборчого закону, за словами М. Томенка, — участь у виборчій кампанії іноземців, які не просто працюють консультантами-іміджмейкерами, а й, зокрема, поширюють у ЗМІ агітаційні матеріали на користь одного з кандидатів. Інститут політики також звертає увагу на те, що в агітлистівках багатьох кандидатів подано неповну інформацію про їх тираж, друкарню, відповідальних за випуск тощо. А в агітках за Л. Кучму і П. Симоненка таких даних узагалі нема.

Під час оприлюднення результатів соціологічних опитувань і рейтингів, які полюбляють проводити останнім часом ЗМІ, директор Інституту політики порадив журналістам, аби не скотитися до заангажованих прогнозів, керуватися принципом «чорнового мислення»: серед імовірних результатів виборів передбачати, що твій кандидат обов'язково програє. До речі, за дослідженнями Інституту політики, будь-які рейтинги кандидатів нині відносні: близько 60 відсотків виборців іще не визначилися, за кого голосуватимуть у жовтні.

Не втішніші висновки і голови тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради із забезпечення прав громадян під час проведення президентських виборів Олександра Єльяшкевича. Він заявив, що нереагування керівництва ЦВК на масові порушення виборчого закону свідчать про її заангажованість. Щоб забезпечити справедливі і чесні вибори, парламентська комісія внесла на розгляд ВР низку поправок до виборчого закону. Зокрема, норма, за якою відразу після завершення голосування всі члени окружних і дільничних виборчих комісій отримають оригінал протоколу з результатами підрахунку голосів.

Юліана ШЕВЧУК.

У номер

✓ Київ

Торгівлі потрібен безвізовий режим

(Початок на 1-й стор.)

Окрім пожвавлення торгівлі, двом країнам слід найближчим часом розв'язати ще кілька проблем. Одна з найнагальніших — введення візового режиму. Як зазначив Е. Кукан під час зустрічі з В. Медведчуком, Словаччина ще не ухвалила рішення щодо запровадження віз. Очевидно, Братиславі доведеться піти на цей крок, адже країна прагне вступити до Європейського союзу. Та поки що час введення нових обмежень не названо. Україна та Словаччина лише домовилися про консультації експертів з цього питання.

В. Медведчук також висловив зацікавлення проблемами української діаспори в Словаччині, зазначивши, що свого часу вона зазнавала утисків.

Під час візиту словацької делегації йшлося й про майбутні візити прем'єра та Президента України до Братислави.

Хто в уряді «коаліційний»?

Валерій Пустовойтенко зізнався журналістам: він не проти формування після президентських виборів коаліційного уряду. Однак, зробив відкриття Прем'єр-міністр, під час призначення на посаду треба враховувати персональні риси кандидатів: «В уряді повинна бути команда, тому на першому місці мають бути професіональні якості, а вже потім політичні питання».

Самокритичність лідера народних демократів розчулює до сліз: пан Пустовойтенко, зауважте, не бачить у майбутньому уряді місця для прем'єра «з політичних питань»!

Валерій Пустовойтенко, поставивши такою заявою під сумнів професіоналізм підлеглих, дав завдання парламенту: прийняти програмні документи і відповідні законодавчі акти, які забезпечили б ефективну роботу коаліційного уряду.

Хоча зі сльозами ми поквапилися: з'ясовується, і до виборів в уряду з коаліцією, в принципі, немає проблем, «оскільки в ньому представлено всі парламентські фракції, з якими працює Кабінет Міністрів». Однак назвати «коаліційних» міністрів пан Пустовойтенко відмовився. Державна таємниця: «професіоналів» не здають...

✓ Харків

Фармацевтам є про що поговорити

Сьогодні в Харкові починає роботу 5-й національний з'їзд фармацевтів України. У ньому візьмуть участь близько 2000 делегатів та гостей з 34 держав світу. Протягом 3 днів делегати аналізуватимуть стан справ у галузі за останні 15 років і визначатимуть основні завдання на майбутнє. На з'їзді планується прийняти кодекс фармацевтів України та проект програми «Фармація-2005», у якій буде сформульована стратегія розвитку фармнауки, освіти і т. ін., повідомляє «Інтерфакс-Україна».

✓ Фотофакт

У Києві стартував автопробіг «Оберімо українське», який проводять з метою підтримки вітчизняного товаровиробника.

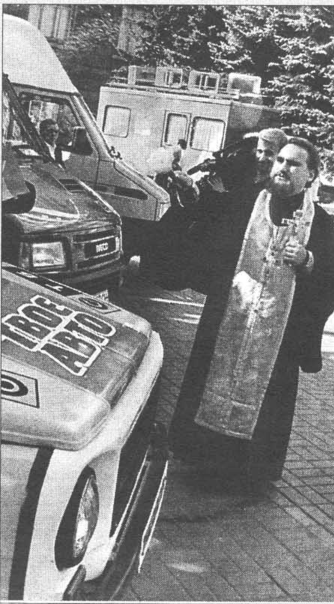

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Чотирнадцятий рік перемо бинти

Щасливу і велику Батьківщину любити — невелика заслуга. Ми повинні її любити саме тоді, коли вона слабка, принижена, дурна, нарешті, порочна.

Василь РОЗАНОВ.

Метастази Чорнобильської катастрофи досі тримають у напруженні й Україну, й цілий світ. Якщо так, то й ліквідувати їх потрібно світовою громадою. Остання хоч і максимально наелектризована чорнобильським синдромом, але не поспішає докласти рук для ліквідації зловісних метастаз. Україна ж б'ється, як риба об лід, але впоратися з чорнобильським мастодонтом їй не вистачає сил.

Постійно спілкуючись зі своїми виборцями, доходжу до висновку, що передусім людям потрібна віра, а вже потім усе інше. Як тут не згадати слова знаменитого француза Франсуа Шатобріана: «Коли люди ні в що не вірять, вони ладні повірити в будь-що».

Мова йшла про загальні аспекти. Але, як би стежечка не вилася, вона обов'язково повертається до виборчого округу, до проблем, які не дають людям ні жити, ні дихати. Тим більше ускладнених Чорнобильською катастрофою.

Іванківський виборчий округ займає третину Київської області. Його довжина — понад 240 кілометрів. Ширина — близько 70. 244 населених пункти, та й за числом виборців один із найбільших в Україні. Непросто депутатові-мажоритарнику побувати в кожному. Хоч це вкрай необхідно. Навіть цей факт свідчить, що рано, надто рано парламент зголосився більшістю голосів на змішані вибори.

Виняткове скрутне становище, яке склалося в районах, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, завдає нищівних ударів не лише тим, хто мешкає на їх теренах, а й усій Україні. Та видертися з чорнобильських завалів потерпілим самотужки просто не під силу. Не можна сказати, що вони позбавлені державної турботи. Але дивна ця турбота. Її потрібно вимолювати, випрошувати. Скажімо, в Бородянському, Макарівському та Вишгородському районах борг держави пенсіонерам — 6 місяців. Такі ж проблеми з виплатою зарплати бюджетній сфері, з виплатою компенсацій на чисті продукти. До речі, про останнє. На мій запит Кабмін повідомив: «Згідно з графіком погашення заборгованості з виплат на соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, в 1999 р. передбачено направити на погашення заборгованості попередніх років 655,2 млн. гривень, у тому числі за рахунок цільових коштів, передбачених Державним бюджетом України на 1999 рік —200 млн. гривень, іншу частину — за рахунок Чорнобильського фонду».

У зв'язку з тим, що значна частина пенсіонерів Вишгородського району впродовж життя трудилася в Києві (у Києві пенсія виплачується вчасно), вони хотіли б, і це закономірно, пенсію одержувати, як і кияни. На запит з цього питання за дорученням Кабміну Пенсійний фонд України дав відповідь: «Стосовно пропозицій ваших виборців про об'єднання Вишгородського районного й Київського міських управлінь Пенсійного фонду повідомляємо, що структурні підрозділи Пенсійного фонду України утворені за територіально-адміністративними принципами, Вишгородський район входить до Київської області. Питання про включення Вишгородського районного відділу фонду до складу Київського міського управління Пенсійного фонду може розглядатися лише в разі приєднання Вишгородського району до м. Києва, а це, відповідно до п. 29 ст. 85 Конституції України, належить до повноважень Верховної Ради України».

Відповідь достатньо-таки кругленька. Стрілочником виявилася Верховна Рада. Безперечно, що саме вона приймає рішення про межі населених пунктів, районів та областей. Але ж, пробачте, ці проблеми розглядаються за представленням облдержадміністрацій. Звісно, що матеріальне становище громадян могло б поліпшитися, якби держава хоча б частково повернула заощадження на їхніх ощадкнижках. Але у відповіді віце-прем'єр-міністра України Сергія Тигипка на мій запит йдеться, що у зв'язку з невиконанням бюджетів усіх рівнів (ненадходження платежів до державного бюджету за січень—квітень 1999 року становить 815,6 млн. грн.), необхідності першочергового фінансування заборгованості в заробітній платі, пенсіях та інших соціальних виплатах, затримується проведення перерахувань на виплату заощаджень громадян».

Довгобудом стало спорудження школи в селі Володарка Поліського району, як і в Шпилях Іванківського. Упродовж п'яти років здійснюється газифікація сіл Воропаївка, Білий Берег, Рокитна Слобода, Рудня-Тальська та Рудня-Шпилівська (зауважу, що ці населені пункти не за карі очі відносяться до третьої зони в зв'язку з Чорнобильською катастрофою). Тут заборонено користуватися як колодязною водою, так і місцевим паливом. На жаль, печі та грубки тут давно стали маленькими реакторами. А віз газифікації — ні з місця. Додам, що в Іванківському районі є ще близько двадцяти населених пунктів, у яких виконано значні газифікаційні роботи, але завершення їх не видно й на горизонті.

Переді мною перелік об'єктів, будівництво яких не завершено у Вишгородському районі згідно з постановою Каміну № 228 від 28 серпня 1990 року, а саме: газифікації сіл Вахівка, Рудня-Димерська, Володимирівка, Катюжанка, Любимівка, Федорівка та Новосілки; шкіл у селах Сухолуччя, Любимівка, Хотянівка; спорудження санітарно-епідеміологічної станції у Вишгороді. Окремим рядком в бюджеті Київської області передбачено завершення добудови школи в с. Лютіж у цьому році. Але... казав пан, кожух дам...

Жоден з об'єктів, передбачених Чорнобильською програмою в Бородянському районі, не фінансується в поточному році. Виняток є лише школа в селищі Пісківка. Та й то лише на папері. Адже судячи з темпів будівництва, в цій школі вчитимуться хіба що онуки нинішніх школярів.

Щороку акуратно передруковується список об'єктів, які передбачено спорудити в Макарівському районі згідно з Чорнобильською будівельною програмою. Далі цього справи ані руш.

Упродовж багатьох років говориться про наймолодше в Україні місто — Славутич. Приємно, що в червні цього року Верховна Рада прийняла закон «Про спеціальну економічну зону в м. Славутич». Тут мешкають переважно сім'ї атомників. Та нині не може похвалитися достатком жодна славутицька сім'я. Додає проблем селище Лісове, житло якого в буквальному розумінні руйнується, бо свій ресурс давним-давно вичерпало. Упродовж багатьох років живуть сподіваннями його мешканці. Як кажуть у народі, вже й жданики поїли.

І сама ЧАЕС ні на секунду не перестає хвилювати і Україну, і Європу. Внутрішні проблеми станції полягають як у створенні альтернативних робочих місць для її працівників (адже на атомній працює лише один енергогенеруючий блок, та й то з частими зупинками), так і погашенні боргів у заробітній платі. Зовнішня —об'єкт «Укриття», який потребує ремонту. Варто зазначити, що Міжгалузевий науково-технічний центр (МНТЦ) безперервно дбає за ядерну та радіаційну безпеку зруйнованого четвертого блоку ЧАЕС («Укриття»). Проте люди, які тут працюють, уже півроку не отримують зарплату. Останнім часом вони вдалися до крайнього кроку — розпочали пікетування Кабміну. Думається, що гроші для погашення боргу працівникам МНТЦ знайдуться. Але, погодьтеся, справа не лише в погашенні боргу, а й у ставленні до ядерної енергетики.

Нині в Україні близько 3,5 мільйона громадян, які постраждали внаслідок атомної катастрофи, і в тому числі 1,3 мільйона дітей та 73 тисячі інвалідів.

Принагідно варто згадати, що в Поліському, Іванківському, Вишгородському, Бородянському та Макарівському районах, які постраждали від атомного лиха, в середньому народжуваність менша від смертності у 3—5 разів.

На мій депутатський запит до Прем'єр-міністра України Валерія Пустовойтенка щодо безплатного забезпечення медикаментами громадян, як постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, одержано відповідь: «Для упорядкування відпуску лікарських засобів, а також їх закупівлі Кабінетом Міністрів України прийнято постанови від 5 вересня 1996 р. № 1071 "Про порядок закупівлі лікарських засобів закладами та установами охорони здоров'я, що фінансуються з бюджету" та від 17 серпня 1998 р. № 1303 "Про впорядкування безплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювання"».

Просто некоректно буде цитувати відповідь, яка надійшла на мій запит з Кабміну щодо фінансування закладів охорони здоров'я Київської області. Оптимізму вона не додає. Фінансування медзакладів пробуксовує. Достатньо відвідати чи дільничні, чи районні, чи обласну лікарні. Платити потрібно не тільки за ліки, а буквально за кожний крок.

У 1998 році з усіх потерпілих від наслідків Чорнобильської катастрофи дітей, які проживають у Київській області, було оздоровлено 72,8 відсотка. У нинішньому році цей відсоток буде значно нижчим. «Враховуючи стан здоров'я дітей області, відповідає на мій запит начальник управління Київської облдержадміністрації Микола Приймаченко, — який за висновком медичних працівників з кожним роком погіршується, складну соціально-психологічну ситуацію в області, облдержадміністрація звернулася до міністра України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Дурдинця В. В. з проханням переглянути ліміти коштів на санаторно-курортне лікування і оздоровлення постраждалих дітей та залишити їх на рівні минулого року або хоча б додатково виділити 8—10 млн. гривень на період літнього оздоровлення».

Кажуть, що шлях до правди потрібно вистраждати. Скільки ж іще нам страждати? Поки що куди не кинь —скрізь клин. І замість того, щоб лікувати рани наших проблем, ми уже чотирнадцятий рік після Чорнобильської катастрофи лише перемо бинти.

Іван КІРІМОВ,
народний депутат України, заслужений журналіст України.

Самотужки видертися з чорнобильських завалів потерпілим не під силу

Систематизація законодавства — справа тонка

Вдосконалення законодавчої системи не можливе без упорядкування законодавчих актів, їх систематизації

На початку жовтня в Києві відбудеться науково-практична конференція, присвячена проблемам систематизації законодавства України. Ініціатором її проведення виступив Інститут законодавства Верховної Ради України. Що таке систематизація законодавства, для чого вона потрібна і як її вдосконалити та про деякі інші питання, що розглядатимуться на цій конференції, наша бесіда з директором інституту, доктором юридичних наук, член-кореспондентом НАН України Віталієм ОПРИШКОМ.

— Віталію Федоровичу, чому виникла необхідність проведення такої конференції?

— Передусім це викликано самою державно-правовою реформою нашої держави. Проведення конференції це, певною мірою, логічне продовження діяльності нашого інституту, спрямоване на подальше наукове обгрунтування та реалізацію Концепції державно-правової реформи України, яка була розроблена інститутом ще у 1997 році.

Концепція державно-правової реформи України містить положення не лише щодо відповідної перебудови інститутів державної влади і місцевого самоврядування, а й щодо вдосконалення законодавчої системи, яка покликана створити належну правову базу їх функціонування. Безумовно, вдосконалення законодавчої системи не можливе без упорядкування законодавчих актів, їх систематизації. Під систематизацією законодавства прийнято розуміти його певну внутрішньо узгоджену і цілісну систему.

— В чому, на вашу думку, полягає сутність систематизації законодавства?

— Систематизація законодавства обумовлена потребою його вдосконалення, звільнення від застарілих актів і суперечливих норм та усунення в ньому правових прогалин. Упорядкування законодавства має сприяти найефективнішому користуванню законодавчими актами, підвищенню рівня правового виховання, юридичної культури суспільства. Систематизація законодавства дозволяє вдосконалювати законодавчі та інші правові акти, уникати протиріч нормативно-правових актів між собою, так званих колізій, ефективніше використовувати нормативні акти на практиці.

— Наскільки складний процес систематизації сучасного законодавства України?

— Складність цього процесу обумовлена передусім значним обсягом нормативно-правової бази, що сьогодні містить близько 30 тисяч нормативно-правових актів, серед яких 1295 законів, 25 кодексів, 57 декретів Кабінету Міністрів, 37 указів Президента України, що набрали чинності, значна кількість актів міністерств, відомств. Загалом закони України в цій структурі становлять лише 4,6 % всієї кількості нормативно-правових актів, а підзаконні акти — 95,4 %.

У той самий час слід мати на увазі, що побудова правової держави в Україні, де юридичною основою регулювання суспільних відносин мають стати закони з нормами прямої дії, вимагає збільшення їх питомої ваги в загальному обсязі нормативно-правових актів і, навпаки, зменшення кількості підзаконних актів, більшість з яких сьогодні приймається Кабінетом Міністрів України, центральними органами виконавчої влади. На жаль, аналіз структури законодавства України по роках незалежності нашої держави свідчить про стійку тенденцію до зниження питомої ваги законів в числі інших нормативно-правових актів, попри те, що лише за перше півріччя 1999 року Верховною Радою України було прийнято приблизно стільки законів, як і за весь попередній рік.

Друга складність систематизації полягає в тому, що законодавство України поки не стабільне. Якщо проаналізувати законодавство саме з цієї позиції, то із прийнятих за роки незалежності України 1377 чинних законів 798 є основними (57,9 %), а 581 — закони, якими вносилися зміни або доповнення до чинних актів (42,1 %).

Крім цього треба також враховувати, що фундамент законодавства України формувався в різні історичні епохи — до незалежності України (прийнято і діють тільки 75 законів, не рахуючи інших актів, наприклад, указів Президента України), від проголошення незалежності України до прийняття нової Конституції України (прийнято 655 законів), за часів нової Конституції (прийнято 647 законів). Нині весь цей законодавчий масив врегульовує найважливіші суспільні відносини в нашій державі.

— Під час систематизації законодавства України, мабуть, треба також врахувати й міжнародно-правові акти?

— Так, безумовно. І це теж зрозуміло, адже Україна значно активізувала свою міжнародну діяльність, її визнали і встановили з нею дипломатичні стосунки понад 150 країн світу, вона є членом більш як 50 міжнародних організацій. Значну частину чинних законів (біля 330) становлять закони про ратифікацію міжнародних конвенцій, договорів, угод про приєднання до них. Ці міжнародні акти стали актами національного законодавства і також мають застосовуватися в нашому житті.

— Теорія права визначає декілька видів систематизації — це інкорпорація та кодифікація. Вважається, що вищою формою систематизації правових актів є кодифікація. Який розвиток в Україні має ця форма?

— Більшість кодифікованих актів приймалося ще у радянський період історичного розвитку України. Й тому Верховна Рада України активізувала свою законотворчу діяльність саме в цьому напрямі — значну кількість кодифікованих актів уже прийнято в першому читанні, і незабаром буде прийнято остаточну редакцію деяких кодексів. Читачам, мабуть, відомі такі кодифіковані акти, які останнім часом обговорювалися у Верховній Раді. Передусім це Цивільний, Кримінальний, Бюджетний, Податковий кодекси України.

Треба зазначити, що оновлення національної системи законодавства не зводиться лише до прийняття нових нормативно-правових актів, наприклад, тих само кодексів, оскільки, як уже доведено нашим життям, їх кількість ще не завжди свідчить про якість актів, підвищення рівня і ефективності правового регулювання суспільних відносин, зміцнення законності та правопорядку в нашій державі. Разом з розробкою та прийняттям нових кодексів, окремих законодавчих актів виникла гостра потреба у внесенні змін до чинного законодавства. Наприклад, лише до чинних кодексів було внесено значні зміни. Так, до Кодексу України про адміністративні правопорушення було внесено 334 зміни, його доповнено 80 статтями, виключено 6 статей; до Кримінального кодексу України — внесено зміни до 184 статей, кодекс доповнено 65 статтями, 35 статей виключено; до Кодексу законів про працю — внесено зміни до 112 статей, 133 статті викладено в новій редакції (і це при тому, що кодекс налічує 254 статті!), доповнено 6 статтями, вилучено 11 статей; Кримінально-процесуальний — доповнено 14 статтями, внесено 53 зміни та доповнення; у Цивільному кодексі змінено 97 статей, виключено — 82; Земельний кодекс прийнято в новій редакції.

Попри внесення численних змін до зазначених кодифікованих актів їх правові норми поки що не позбулися всіх вад, у ряді випадків набули нових, а це означає, що вони знову потребують свого удосконалення, приведення їх у відповідність до Конституції України. А саме: усунення суперечностей та прогалин, звільнення від застарілих норм тощо, наприклад, таких, які є у чинному Кримінальному кодексі України. Зокрема, кодексом ще й досі встановлений нерівний захист різних форм власності від злочинних посягань, внаслідок чого пріоритетним напрямом чинного кримінального законодавства залишається охорона інтересів держави та її органів.

Важливою умовою забезпечення ефективності систематизації законодавства і кодифікації, зокрема, є науково обгрунтоване планування здійснення систематизації законодавства і передусім шляхом використання можливостей Державної програми розвитку законодавства України до 2002 року, яка була розроблена на основі досконалих наукових досліджень в Інституті законодавства і схвалена в липні цього року Верховною Радою України. Так, у ній передбачається необхідність прийняття таких нових для нашого законодавства кодексів, як Адміністративного (2001 рік), Адміністративно-процесуального (2001 рік), Господарського (1999 рік), Податкового (2000 рік), Соціального (2000 рік).

Підготовка проектів кодексів — це надзвичайно важлива і складна справа. І тут потрібно в основу основ ставити суспільні та загальнодержавні ідеали, а не галузеві чи інтереси якихось наукових шкіл, амбіції окремих учених чи політиків. Саме останнє є однією з причин істотної затримки у розгляді таких важливих кодексів, як Цивільний, Господарський та Кримінальний. Тут слід консолідуватися, а не розмежовувати зусилля.

— Системі радянського права був відомий такий інкорпорований спосіб систематизації, як «Звод законів». Чи використовуватиме його Україна?

— Чому б і ні. По перше, під словом «звод» в основному розуміють результати зведення в одне ціле і розміщення в певному порядку всілякого роду відомостей, матеріалів, текстів. Якщо вести мову про Звод законів, то у даному разі під ним треба розуміти зведення в одне видання розміщених у відповідному порядку чинних законів. Виходячи з цього, я вважаю, що використання такого способу систематизації законодавства України цілком можливе. Звод законів України має вміщувати: а) систематизоване відповідним чином інкорпороване зібрання законів, або б) результат загальної кодифікації всього чинного законодавства нашої держави.

Якщо казати про перший варіант систематизації, то це має бути інкорпороване за певною системою зібрання законодавчих актів, розміщене в єдиних збірниках. За цієї форми здійснюється в основному зовнішня обробка законодавчого масиву, спрямована на упорядкування, приведення законодавчих актів у чітку систему без зміни їх внутрішнього змісту. Створення Зводу законів України має відбуватися за системно-предметною ознакою (сферою правового регулювання, видами державної діяльності, галузю права тощо).

Використання іншого варіанта підготовки Зводу законів передбачає здійснення загальної кодифікації законодавства і створення своєрідного «кодексу кодексів». Але це надзвичайно складний варіант і за нинішніх умов економічної, соціальної й законодавчої нестабільності є, з нашої точки зору, поки що неприйнятним.

— Ефективність систематизації законодавства багато в чому залежить від рівня її організації. Що найважливіше в цьому?

— По-перше, це планування робіт з систематизації законодавства, організація та координація діяльності органів державної влади із забезпечення процесу систематизації, широка участь громадян та їх об'єднань у процесах систематизації законодавства. Безумовно, що цей перелік функцій, які мусять забезпечувати реалізацію процесу систематизації, не є вичерпним.

Планування робіт з систематизації законодавства повинне розглядатись як функція, що має бути взаємопов'язана з іншими програмами та планами законодавчих та інших суміжних робіт. Організація та координація діяльності органів державної влади щодо забезпечення робіт із систематизації законодавства повинна бути спрямована на забезпечення своєчасності та ефективності систематизації законодавства, особливо на стадії підготовки актів систематизації. Немає сумніву, що для удосконалення процесів організації робіт з систематизації законодавства має бути посилена роль в управлінні ними з боку Верховної Ради України, Кабінету Міністрів, міністерств, відомств, а особливо Міністерства юстиції України, які в межах своєї компетенції забезпечують керівництво процесом розробки проектів актів систематизації законодавства, а також узгоджують розроблені проекти цих актів. У плані організації цієї роботи за теперішніх умов слід переглянути роль і місце Української кодифікаційної комісії, створеної при Президентові України. При цьому звертає на себе увагу те, що відповідною постановою Верховної Ради ще раніше була створена Національна кодифікаційна комісія. До складу означених комісій входять і очолюють їх практично одні й ті самі особи. Думається, що таке розв'язання даного питання не є кращим варіантом. Взагалі подібні питання, з нашої точки зору, належать до компетенції Верховної Ради, і в ряді випадків, у разі необхідності, їх слід розв'язувати спільно з Президентом та Кабінетом Міністрів. Уже сьогодні назріла необхідність вирішення питання про підпорядкування комісії, збільшення обсягу її повноважень, які зроблять комісію не тільки центром з кодифікації, а й систематизації законодавства України загалом.

Нині виникає гостра потреба і в удосконаленні юридичного механізму здійснення з боку парламенту його функцій у галузі систематизації законодавства, зміцнення правових засад законодавчого процесу. У зв'язку з цим потрібно якнайшвидше прийняти закони про регламент Верховної Ради України, про її комітети, в яких слід було б вирішити питання щодо кола їх повноважень і тих, зокрема, які пов'язані із систематизацією законодавства. Необхідно врегулювати в єдиному спеціальному законі весь комплекс норм про законодавчий процес. Немає сумніву у тому, що прийняття закону «Про закони і законодавчу діяльність в Україні» сприятиме значному впорядкуванню законодавчого процесу.

— Дякую за бесіду і бажаю плідної роботи учасникам конференції на ниві систематизації законодавства України.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Складність систематизації полягає в нестабільності законодавства

У номер

✔ Луцьк

Навчимо хабарництва і сусідів?

У місті Любліні сусідньої Польщі арештовано поліцейського, який отримав хабар від водія з Волині. Страж закону зупинив легковик подружжя Л. з містечка Горохова за порушення правил дорожнього руху. І наклав штраф — 300 злотих. Але у волинського «автотуриста» було лише 220 злотих, які він і «вмовив» поліцейського взяти замість штрафу. Про свою пригоду волинські туристи згодом розповіли своїм польським знайомим у Любліні, котрі й повідомили про хабарника в міську поліцію. Цікаво, що це перший у нинішньому році випадок у Люблінському воєводстві, коли судитимуть польського поліцейського за хабар.

✔ Черкаси

Через «ліву» горілку наклав головою

Беспрецедентний трагічний випадок стався у Черкасах. З вікна четвертого поверху обласної податкової адміністрації викинувся і розбився незнайомець. Цей чоловік напередодні супроводжував три вантажні автомобілі з «лівою» горілкою і був затриманий правоохоронцями. Загальна сума 60 тисяч пляшок алкогольної продукції становила 210 тисяч гривень.

По гарячих слідах цієї події ведеться слідство, котре, можливо, і встановить — чи громадянин, котрий прибув до Черкас за фальшивим паспортом, сам покінчив життя самогубством, чи йому «допомогли».

✔ Полтава

Мінерал повертає здоров'я

Найбільші родовища бішофіту — унікального мінералу, утвореного 270 мільйонів років тому з водних відкладень древніх морів — містяться на Полтавщині. Цей бішофіт цінний насамперед тим, що він — екологічно чистий, у ньому переважають сполуки магнію. Хоча є й також натрій, калій, кальцій і ще до 30 елементів, зокрема бром, цинк, йод. За спостереженнями співробітників кафедри анатомії та фізіології тварин Полтавського державного сільськогосподарського інституту, які тепер ведуть активні дослідження цього мінералу, бішофіт знезаражує бактерії, стимулює процес заживлення ран. Ефективний він і під час лікування маститів, і як кормова добавка, оскільки є чудовим коректором біохімічних процесів організму.

✔ Рівне

Ситуацію можна змоделювати

На Рівненській АЕС встановлюють багатофункціональний тренажер. Він відтворює картину технологічних процесів, моделює критичні ситуації, можливі під час експлуатації енергоблоків ВВР-440. З його допомогою атомники матимуть можливість удосконалювати навики управління енергоблоками в аварійних та експлуатаційних режимах. Тренажер станція одержала в рамках реалізації одного з проектів програми ТАСІС.

✔ Фотофакт

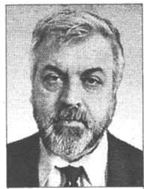
У столичній міськдержадміністрації відкрилася виставка виробів українських підприємців.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Як захистити громадян від

(Початок на 1-й стор.).

Лесь ТАНЮК.

До уваги запрошених голова Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Верховної Ради України, голова Народного руху України Г. Удовенко представив концепцію боротьби із злочинністю.

Г. Удовенко повідомив, що на адресу комітету і до нього особисто надходить величезна кількість листів від людей, занепокоєних погіршенням криміногенної ситуації в державі. Наводяться факти затягування слідства і порушень у ході його проведення, важких умов утримання у виправних установах, йдеться також про надто жорстку або надто м'яку систему покарань в Україні, про невизначеність щодо питання про вищу міру покарання — смертну кару.

Аналітична комісія з питань судово-правової реформи, створена при голові Народного руху України, надала статистичні дані криміногенної ситуації в Україні. На превеликий жаль, справді, за час, що минув від здобуття Україною незалежності, рівень злочинності постійно зростав. Кількість зареєстрованих злочинів останнім часом становить близько 600 тис. на рік (у 1997 році — 589,2 тис.). З них близько 200 тис. становлять так звані тяжкі злочини (тобто зумисні злочини, за які передбачено тривалі строки позбавлення волі або смертну кару, у 1997 році — 223,1 тис.). Офіційна статистика свідчить, що з 1997 року спостерігається зменшення і загальної кількості злочинів, і кількості тяжких злочинів. Проте не виключено, що це «зниження» зумовлене зміною практики реєстрації злочинів — не виключено, що існують негласні вказівки про таку зміну з метою створити видимість успіхів у боротьбі зі злочинністю. Слід брати до уваги також і те, що деякі злочини, яких раніше реєструвалося досить багато (наприклад, порушення правил про валютні операції, спекуляція, незаконна торговельна діяльність тощо) сьогодні опинилися поза увагою правоохоронних органів, і відтак кількість таких зареєстрованих злочинів різко зменшилася. Наприклад, кількість зареєстрованих порушень правил про валютні операції у 1997 р. становила 2455, а незадовго до цього у 1995 році —9661, тобто на 7000 більше.

Геннадій Удовенко звернув увагу на те, що формальне зниження загальної кількості злочинів не може свідчити про зниження рівня небезпеки для держави та громадян України від злочинної діяльності. Останніми роками (1997—1998) збільшується кількість зареєстрованих злочинів у галузі економіки, посадових злочинів та злочинів, пов'язаних із наркотиками. Зокрема, спостерігається різке зростання злочинного ухиляння від сплати податків, шахрайств із фінансовими ресурсами, фальшивомонетництва (випадків виготовлення чи збуту фальшивих грошей у 1995 році зареєстровано 1894, а у 1997-му — 3646, тобто удвічі більше!), хабарництва. Різко зросла кількість злочинів, пов'язаних з процесом приватизації. Зростають масштаби та розмах злочинної діяльності. Збільшується обсяг тіньової економіки, натомість у легальному секторі обсяг виробництва падає, що не в останню чергу пов'язано з впливом організованої злочинності, яка намагається взяти під свій контроль економічний потенціал країни та фінансові потоки. Саме тому керівники держави поряд із постійними твердженнями про успіхи в боротьбі зі злочинністю змушені водночас визнавати, що ця злочинність сьогодні є прямою загрозою національній безпеці держави.

Надалі залишається високим рівень насильницьких злочинів. У 1997 році зареєстровано 110 випадків бандитизму (бандитизм — створення озброєних груп із метою вчинення збройних нападів на організації чи окремих громадян), понад 5000 розбійних нападів, 7600 випадків заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, понад 4500 — умисних убивств.

Щороку, починаючи з 1995-го, реєструють близько 35 тис. різних злочинів, пов'язаних з обігом наркотиків.

У 1997 році за вчинення злочинів засуджено 237790 осіб, що приблизно на 4,5 тис. менше, ніж у 1996-му. Проте кількість осіб, засуджених за тяжкі насильницькі злочини (зумисне вбивство, зумисне тяжке тілесне ушкодження, розбій), зросла (12606 проти 12441 у 1996 році). Збільшилася і кількість засуджених за злочини, пов'язані з обігом наркотиків. Якщо зіставити це із зменшенням кількості зареєстрованих злочинів, можна дійти висновку — стало більше групових злочинів, збільшилася кількість злочинів, вчинених численними організованими злочинними групами. Офіційна статистика також визнає, що у 1997 році кількість вчинених структурами організованої злочинності злочинів зросла майже на 20 % і збільшилась до 7,4 тис.

Загальний рівень злочинності в Україні, особливо насильницьких злочинів, набагато перевищує відповідні показники країн Західної і навіть Східної Європи (за винятком хіба що країн, які перебувають у надзвичайній ситуації, — Югославія, Молдова тощо). За таких умов громадяни України не почувають себе захищеними від злочинних замахів, внаслідок чого збільшується невдоволення владою та діяльністю правоохоронних органів.

Г. Удовенко зазначив, що найголовнішим завданням законотворчої роботи у галузі кримінального законодавства є, звичайно, підготовка та ухвалення нового Кримінального кодексу України (далі — КК). Слід зберегти усталену техніко-юридичну традицію, згідно з якою КК є єдиним актом, в якому зосереджуються усі без винятку норми кримінального законодавства. Бо якщо для інших галузей права цілком можна припускати розпорошення нормативних положень у різних актах, то кримінальний закон має бути єдиний —це принаймні дає можливість громадянину чітко знати, які дії заборонено робити під страхом покарання. За цього головними напрямами вдосконалення кримінального законодавства мають бути:

— по-перше, усунення деяких ідеологічних впливів, які залишилися ще з радянських часів (найбільший з них — різні підходи до кримінально-правового захисту державної та приватної власності);

— по-друге, вдосконалення положень про протидію засобами кримінального права організованій злочинності та її проявам;

— по-третє, розвиток системи покарань.

Формулювання, які стосуються конкретних злочинів, потребують найсерйознішої роботи у визначенні сфери злочинів проти власності, злочинів у сфері економічної (або господарської) діяльності, посадових, екологічних злочинів, а сама структура так званої Особливої частини Кримінального кодексу (Особлива частина — розділ КК, де містяться описи конкретних злочинів) потребує серйозних змін.

Зокрема, в новому кодексі треба дати відсутнє у чинному КК поняття форм організованої злочинності (у проекті КК — організована злочинна група), передбачити обов'язкове посилення покарань та контроль органів правопорядку за членами організованих злочинних угруповань після відбуття ними покарання. Треба розглянути і досить спірну з точки зору прав людини, але досить ефективну у плані попередження рецидивів організованої злочинності ідею про накладення на певний строк після відбуття покарання серйозних обмежень права вибору місця проживання для рецидивістів та осіб, які були учасниками організованих злочинних формувань.

Стосовно системи покарань, то тут, на думку учасників «круглого столу», основними мають стати питання:

— запровадження нових покарань, не пов'язаних із позбавленням волі;

— зміна правил застосування позбавлення волі, яке і надалі залишатиметься одним із головних покарань;

— можливість подальшого застосування смертної кари.

Важливим завданням реформування системи кримінальних покарань є запровадження нових видів покарання, з допомогою яких можна було б зменшити застосування позбавлення волі та кількість тих, хто утримується у пенітенціарних установах. Потреба в нових ефективних видах покарань, не пов'язаних із позбавленням волі, очевидна — адже тільки у 1997 році до позбавлення волі засуджено 35,1 % від усіх засуджених, або понад 82 тис. осіб, водночас виправні роботи застосовувались утричі, а штраф — у чотири рази менше, ніж позбавлення волі. Тому слід вітати появу у проекті нового КК таких покарань, як арешт та обмеження волі. Проте у цьому проекті не використано всього арсеналу покарань, який сьогодні існує у європейських країнах. Зокрема, можна було б передбачити у проекті і таке нове покарання, як безоплатні (штрафні) роботи на користь суспільства. Це покарання вже понад 20 років широко використовується в багатьох європейських та американських країнах, а в нашому кодексі воно було б тим паче доречним, що з його допомогою можна частково компенсувати неефективність виправних робіт, які недоречно застосовувати в умовах масового безробіття та невиплати зарплати. (Виправні роботи — покарання, яке полягає в тому, що протягом встановленого судом строку (до 2 років) засуджений працює на своїй роботі без відпустки, не може звільнитися за власним бажанням без дозволу правоохоронних органів, а з його заробітку до 20 % відраховується в доход держави).

Має зазнати істотних змін також і таке покарання, як позбавлення волі та його застосування. Можна погодитися з визначенням максимального строку при строковому позбавленні волі у 15 років, хоча законодавство багатьох країн встановлює більший строк. Чинна в Україні система призначення цього покарання під час вчинення винним кількох злочинів засвідчила свою низьку ефективність, оскільки і тут діє максимум у 15 років, внаслідок чого той, хто вчинив 10—15 серйозних злочинів, нерідко отримує покарання фактично тільки за один із них, а всі інші залишаються, по суті, некараними. Треба збільшити максимальний строк позбавлення волі у разі вчинення кількох злочинів до 20 або й до 25 років, що дасть можливість справедливіше визначати покарання особам, які вчинили декілька злочинів, і призведе до тривалої ізоляції найбільш небезпечних злочинців.

Геннадій Удовенко наголосив на необхідності запровадити довічне позбавлення волі. Цей крок стане початком процесу, який у підсумку має привести до скасування смертної кари, оскільки довічне позбавлення волі запроваджується насамперед як альтернатива смертній карі. Проте до питання про повну відмову від смертної кари слід підходити обережно й у жодному разі не вдаватися до різких кроків. Треба брати до уваги, що за нинішніх умов негайне скасування цього покарання може спровокувати додаткові вбивства, а ми не маємо права, з міркувань гуманності до злочинців, ставити під удар життя добропорядних громадян. Не можна не рахуватись і з суспільною думкою. Тому процес має йти поступово, а повне скасування смертної кари, навіть у вигляді морато-

Рівень злочинності з кожним роком, на жаль, зростає

злочинності?

рію, можливе лише після істотного поліпшення соціально-економічної ситуації у Україні.

В Особливій частині проекту нового КК найбільшу увагу треба приділити розробці питань відповідальності за злочини проти власності, злочини в галузі економіки, посадові та екологічні злочини. Саме ці категорії в нинішньому КК відображені найбільш недосконало і вже не узгоджуються з реаліями сьогоднішнього суспільного буття України. Тут потрібно не тільки переглянути існуючі сьогодні формулювання деяких злочинів, а й вилучити ті, що стали анахронізмом (як, наприклад, порушення правил про валютні операції чи злочинно-недбале зберігання зерна та насіння олійних культур), і додати деякі норми, необхідність яких на сьогодні стала очевидною (наприклад, про відповідальність за легалізацію майна та грошей, здобутих злочинним шляхом).

На думку працівників правоохоронної галузі, сьогодні є очевидним, що країна не може далі жити без сучасного кримінального законодавства. Настав час спільними зусиллями законодавчої та виконавчої влади завершити роботу над його вдосконаленням і дати країні новий, що грунтується на європейських правових стандартах та розробках вітчизняної й світової юридичної науки, Кримінальний кодекс.

Г. Удовенко переконаний, що залучення сил громадськості до боротьби зі злочинністю та охорони порядку давно вже стало необхідністю у правовому регулюванні. Допомога громадськості може бути дуже ефективною в боротьбі з вуличною злочинністю, порушеннями громадського порядку та іншими злочинами, які скоюють непрофесійні злочинці. Якщо свідомі громадяни проявляють ініціативу у цих питаннях, держава має її всіляко підтримувати, надаючи залученим до охорони порядку громадянам певні гарантії та застосовуючи методи заохочення. Тому необхідно нарешті прийняти відповідний законопроект («Про участь громадськості в охороні громадського порядку»), який уже протягом тривалого часу перебуває в парламенті.

Геннадій Удовенко як доповідач на спеціальному засіданні вважає, що паралельно з прийняттям нового Кримінального кодексу має вестися робота з вдосконалення кримінального процесу та підготовки нового Кримінально-процесуального кодексу (далі — КПК) України.

Правила кримінального судочинства у новому КПК, безумовно, зазнають істотних змін, що пов'язано в першу чергу із закладеною в Конституції зміною судової системи України (введення апеляційних інстанцій і, відповідно, апеляційного оскарження судових рішень та вироків, зміна у зв'язку з цим підстав та правил касаційного перегляду справ тощо). Проте деякі зміни до правил кримінального процесу необхідно внести незалежно від того, чи закладені вони в Конституції.

Зокрема, наявною стала необхідність деякого спрощення правил ведення попереднього слідства з метою його прискорення. Сьогодні маємо величезну кількість кримінальних справ, які розслідуються роками — у цей час обвинувачені сидять під вартою, а їхнє утримання там за допомогою різних юридичних хитрощів триває понад встановлений законом максимальний термін у 18 місяців. Збираються десятки та сотні томів кримінальної справи, разом з епізодами справді небезпечних злочинів не менш ретельно розслідуються явно малозначні діяння, сотні і тисячі людей без достатніх підстав відривають від справ для участі у слідчих та судових діях, і, як наслідок, правосуддя працює дуже повільно. Не слід залишати поза увагою і вартість розслідування. Нерідко в нас трапляється щось подібне до того випадку у США, коли один із незалежних прокурорів протягом кількох років витратив 15 мільйонів доларів державних коштів для того, щоб довести факт отримання міністром сільського господарства подарунку вартістю у 30 тисяч доларів — і зрештою так і не досяг успіху.

Очевидно, абсолют повномасштабного слідства з усіма його формальностями може бути обов'язковий лише щодо тяжких злочинів; в інших випадках доцільно передбачити можливість справедливої, законної, але спрощеної процедури слідства. Підкреслюю: таке спрощення, звичайно, не повинно зачіпати основних прав підозрюваного чи обвинувачуваного та гарантій здійснення цих прав.

Треба розширити і категорію кримінальних справ, з яких допускається приватне обвинувачення. Вже сьогодні зрозуміло, що за деякими категоріями справ (екологічні злочини, злочини щодо пам'яток історії та культури, злочини, пов'язані з комерційною таємницею, злочини, пов'язані з обов'язками щодо сім'ї та дітей) приватне обвинувачення може дати неабияку користь у протидії відповідним злочинним посяганням.

При розгляді кримінальних справ у судах доцільно відновити інститут народних засідателів — для випадків, коли розглядають справи про тяжкі злочини. Проти народних засідателів свого часу висували звинувачення в некомпетентності та інертності, проте шестирічний досвід розгляду справ одним суддею без засідателів свідчить, що присутність навіть справді некомпетентних та інертних засідателів справляла на професійного суддю певний дисциплінуючий вплив, і це позитивно впливало на розгляд справ судом. До того ж інститут народних засідателів дає змогу розширити участь народу в судочинстві та поставити діяльність професійних суддів під певний контроль з боку суспільства.

Конституцією передбачено також і запровадження суду присяжних. Цей суд досить дорогий і має складний механізм функціонування та винесення рішень (вердиктів). Тому сфера дії такого суду не може бути дуже широкою. Очевидно, суд присяжних доцільно запровадити по справах про вмисні вбивства та про злочини працівників міліції, СБУ, суддів, прокурорів, державних чиновників високого рангу тощо.

Торік мені випало з групою правозахисників побувати в Данії, де нас ознайомили з діяльністю тамтешньої пенітенціарної системи. Різниця разюча. Умови утримання тих, хто порушив Закон, активно впливають на криву злочинності. Там вона падає. Нам є чого повчитися у розвинених держав.

Учасники «круглого столу» наголосили на тому, що пенітенціарна система України останнім часом функціонує дедалі гірше. Умови утримання людей у виправно-трудових установах (ВТУ) стали просто нелюдськими. Досить навести лише одну цифру — за рік у наших ВТУ від туберкульозу помирає близько 2000 ув'язнених. Ситуація може дещо поліпшитись у разі, якщо перегляд нашого КК приведе до зменшення загальної кількості тих, хто відбуває покарання. Проте сподіватись лише на це було б неправильно. Необхідно створити умови для нормального матеріального забезпечення всіх ВТУ. Якщо цього не можна зробити за рахунок бюджету (а на даний час бюджетних коштів вочевидь недостатньо і їх збільшення у нинішніх умовах чекати не доводиться), треба створити умови, за яких ті, хто відбуває покарання, могли б власною працею забезпечити собі нормальне існування. Очевидно, необхідні податкові пільги для виробництв, які існують у ВТУ, передача їм державних замовлень та замовлень комунальних органів на виробництво відповідної продукції та інші заходи зі створення режиму найбільшого сприяння. Ці заходи можуть мати тимчасовий і обмежений характер, але їх треба вжити — принаймні доти, поки бюджет не може забезпечити гідне фінансування цих установ.

Обговоривши і підтримавши концепцію голови Народного руху України Геннадія Удовенка щодо боротьби зі злочинністю, учасники спеціального засідання стосовно стану криміногенної ситуації в Україні визнали за необхідне з початком роботи 4 сесії Верховної Ради України активно включитися в законодавчу роботу щодо вирішення однієї з найважливіших суспільних проблем — злочинності, яка набула корумпованих форм і стала загрозою не тільки окремому громадянину, а й національній безпеці держави.

Лесь ТАНЮК,
голова Комітету Верховної Ради з питань культури і духовності.

Шахтарі касками стукотять...

Точка зору

За останні роки стало звичайним явище пікетування сотнями, тисячами шахтарів урядових установ, адміністрації Президента України. Що мають робити, якщо місяцями, роками не платять заробітну плату, регресні гроші і немає чим годувати сім'ю. І змушені вони, доведені до відчаю злиднями і приниженням, як милостиню, жебрати зароблене важкою й небезпечною працею.

Правлячий режим не бачить своєї вини в бідах гірняків, так само як і в розвалі всієї економіки України. Президент країни Л. Кучма, виступаючи недавно в Дніпропетровську, сказав, що нинішні проблеми вугільників мають сорокарічну давність, коли начебто Радянський уряд дійшов висновку про безперспективність цієї галузі і припинив її фінансування. Це спроба звалити вину з хворої голови на здорову. Хто ж такі промови пише Леонідові Даниловичу, на кого вони розраховані?

Моя шахтарська юність — найщасливіша пора життя. Тоді і в страшному сні не могло приверзтися, що гордий шахтар буде змушений місяцями випрошувати заробітну плату, голодувати і з відчаю зважуватися на самоспалення. Так вийшло, що 1956 року я опинився серед багатьох тисяч юнаків і дівчат, які на поклик партії та уряду приїхали на Донбас за комсомольськими путівками з усіх республік Радянського Союзу.

Це був час бурхливого розвитку вугільної промисловості: споруджено десятки шахт, велася великомасштабна робота з технічного переобладнання галузі. Замість відбійного молотка і обушка дедалі більше з'являлося врубових машин, комбайнів та іншої передової техніки.

Через якийсь десяток років після жахливої спустошливої війни Радянська держава виділила величезні кошти на розвиток вугільної промисловості. Протягом лише одного року на Донбасі було збудовано 37 нових шахт, пройдено 60 тис. метрів гірничих виробок. Крім того, було здано в експлуатацію 160 тис. кв. метрів житла, споруджено десятки кілометрів залізниць і шосейних доріг («История ЛКСМУ». К., «Молодь», 1979).

Найголовніше, як на мене, то було державне піклування про шахтарів. Шахтар — це звучало гордо! Тоді ми отримували заробітну плату, що відповідала нелегкій праці — 8—10 тис. карбованців на місяць. Це при тому, що автомобіль «Москвич» коштував 8 тис. крб., «Победа» — 16 тис., «Волга» — 42 тис. карбованців і були невисокі ціни на продукти харчування, одяг, взуття тощо.

Гірницька професія була вельми престижна, поважана в народі, і ми — молоді шахтарі — пишалися тим, що належали до передового загону робітничого класу, і прагнули працювати так, щоб бути гідними високого звання шахтаря. Імена кращих гриміли по всій неозорій країні: Микола Мамай, Олександр Колесников, Кузьма Северинов, Григорій Моцак, Василь Кучер...

Рік у рік збільшувався видобуток вугілля в Україні: 1958 рік —164,5 млн. тонн, 1960 — 172,1 млн. т, 1965 — 194,3 млн. т, а потім щорічний видобуток «чорного золота» перевищив і 200 млн. тонн! І ніяким словоблуддям не можна применшити, викривити, принизити ці великі досягнення!

Всі наші біди — у так званих «реформах», що їх проводить режим Л. Кучми: вони спричинили руйнування всієї економіки, у тому числі й вугільної промисловості, покинутої державою напризволяще, відданої на відкуп зажерливим «посередникам», які наживаються на поті і крові шахтарів.

Для наочності нагадаю Президенту Л. Кучмі результати його політики стосовно вугільної промисловості.

Роки	Видобуток вугілля (млн. тонн)	Імпорт	Експорт
1993	115,739	2,007	2,611
1994	94,398	5,625	3,162
1997	76,330	8,369	2,375

(Джерела: Держкомстат України, Митний комітет України).

Як бачимо, видобуток вугілля становить у 1997 р. 65,9% до рівня 1993 року, імпорт — 420%, а експорт — 92,3%.

Нашому народові, передусім самим шахтарям, раз у раз нав'язують думку, що українське вугілля надто дороге і його невигідно видобувати. Справжню собівартість вугілля, зростання його ціни за період проходження від шахти до споживача — за «послуги» посередників — приховано.

В усіх країнах вугільна промисловість потребує дотації. Перебуваючи в травні 1996 року в Раді Європи, я попросив довідку про собівартість видобування вугілля в різних країнах Європи. Так от, 1995 року тонна вугілля в Німеччині коштувала 147 екю, в Іспанії — 131, у Франції — 120, Великобританії — 48 і середній показник по країнах Європейської Співдружності — 105 екю за тонну, тобто набагато вище, аніж в Україні, але ці країни вважають, що розвивати власну вугільну промисловість вигідно.

В Україні розвідано 43 млрд. тонн запасів кам'яного вугілля, а за даними ЄС, вугільні запаси України оцінюються у 54 млрд. тонн. Коли зважити, що протягом останніх 100 років в Україні видобуто приблизно 8,5 млрд. тонн вугілля, то його запасів вистачить на сотні років. Тому вугільна галузь має бути однією з перспективних і пріоритетних у нашій економіці — тим більше з огляду на граничний брак інших енергоносіїв у країні. І треба нам самим думати, як розв'язати проблеми вугільної промисловості, шукати шляхи виходу з кризи всієї економіки країни, а не слухати нашіптування забугорних «радників».

Нинішній правлячий режим, гадаю, досить переконливо довів, що він здатний лише руйнувати економічний потенціал країни і нічого не зробить для відродження народного господарства. Тому всі сподівання — на прийдешній жовтень, коли з'явиться реальна можливість усунути від влади нинішній правлячий режим, обравши на вищу посаду в державі людину, здатну згуртувати всі здорові, патріотичні сили суспільства і розпочати відродження України.

Хотів би, щоб про жовтневий вибір передусім подумали шахтарі: багатьох із них уміло використали наприкінці 80-х і на початку 90-х років для руйнування Радянської влади, і нинішнє наше безпросвітне життя має підказати їм правильний вибір.

Петро СТЕПАНОВ,
народний депутат ВР України 13-го скликання, економіст.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У номер

✔ Миколаїв

Тепер слово за замовниками

Систему управління якістю, впроваджену в миколаївському ЗАТ "Чорноморсуднопроект", визнано такою, що відповідає вимогам міжнародного стандарту ІСО 9001. Колективу вручено відповідний сертифікат. Система стала першою й поки єдиною на території СНД, сертифікованою на такому рівні у сфері проектування суден та інших плавзасобів. Це, безумовно, сприяє залученню замовників близького і далекого зарубіжжя. А от коли замовлятимуть проектування нових суден наші вітчизняні пароплавства та суднобудівні заводи?

✔ Полтава

Для мам і немовлят

Громадське об'єднання «Жіноча справа» передало пологовому відділенню Лубенської лікарні гуманітарну допомогу на суму понад 100 тисяч гривень. Лікарня одержала 32 спеціальних ліжка для породіль, меблі, білизну, мийні засоби, матраци тощо. За нинішнього безгрошів'я це справді «царський» дарунок медикам. Тепер можна тільки сподіватись, що вже найближчим часом у регіоні станеться демографічний вибух.

✔ Суми

Тривожні дзвоники

Дедалі тривожніше й розгубленіше лунає на Сумщині на початку нового навчального року перший шкільний дзвінок. Тривога від того, що з кожним роком меншає першокласників. Скажімо, якщо торік дзвоник уперше пролунав для 16 тисяч дітей, то цього року лише для 14,5 тисяч.

Ще сумніше буде наступного року. Першого вересня напередодні нового тисячоліття шкільний поріг у Сумській області переступлять лише 12 тисяч першокласників — удвічі менше, ніж 1990 року.

✔ Луцьк

Чим менше — тим краще

Невеличке село Борщівка Ковельського району на Волині відтепер буде відоме не лише своїми смачними борщами, але й новою початковою школою. Її збудовано для тутешніх... дванадцяти дітей. Школу зводили всім селом п'ять років. Прискорила будівництво допомога, яку надали обласна і районна влада.

До слова, у віддалених селах Волинського Полісся така кількість учнів — не дивина. Є школи, де в окремих класах навчається всього по два—три учні. От де можливість для вчителя виховати вундеркіндів...

✔ Рівне

Скільки вірьовку не плети...

Підрозділи валютного контролю Державної податкової адміністрації у Рівненській області перевірили 133 суб'єкти підприємницької діяльності щодо своєчасності розрахунків з іноземними фірмами під час здійснення експортно-імпортних і товарообмінних операцій. Порушення виявлено на 85 підприємствах, яким від іноземних фірм не надійшли валютна виручка і товари на 3,4 мільйона гривень. 5,6 мільйона гривень надійшли з порушенням встановлених законодавством термінів. Усім їм нараховано майже півтора мільйона гривень пені, в тому числі до державного бюджету більше мільйона гривень.

✔ Фотофакт

До Києва на міжнародний фестиваль театрального мистецтва «Мандрівні зорі», присвячений 140-річчю від дня народження Шолом-Алейхема, завітала американська онука класика — письменниця Белл Кауфман.

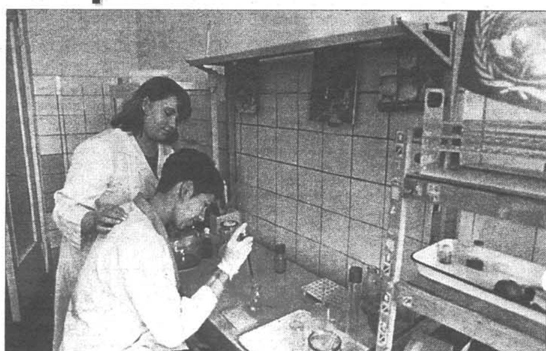
Фото Василя СЕРГЄЄВА (УНІАН).

Лікарі гарантують. Але там, де контролюють

За словами головного наукового співробітника лабораторії керованих інфекцій Інституту інфекційних хвороб доктора медичних наук Людмили Чудної, основне завдання лікарів — запобігти вродженому каліцтву

Медицина

На жаль, ми дедалі більше потерпаємо від інфекційних захворювань. Як їм протистояти, як уберегтися від таких недуг? Прокоментувати ситуацію ми попросили фахівців столичного Інституту інфекційних хвороб.

Інфекційні захворювання в Україні, проти яких є щеплення, можна поділити на дві групи. До першої належать такі інфекції, як дифтерія, правець, коклюш, кір та деякі інші, котрі Міністерство охорони здоров'я в змозі контролювати з допомогою щеплень. Наприклад, у цьому році було зареєстровано всього 188 випадків дифтерії, поодинокі випадки захворювання на правець. До другої групи належать: паротит (у народі свинка), краснуха, гепатит В і гепатит А. Ці захворювання стають, на жаль, умовно керованими.

Наскільки це серйозно, свідчать деякі факти. Наприклад, краснуха. Донедавна її вважали «безпечною» хворобою. Однак під час епідемії в Америці було точно встановлено, що коли вагітна жінка хворіє на краснуху, часто народжуються сліпі, глухі, розумово відсталі діти. Тоді в Америці народилося 30 тисяч таких дітей. Лише після цього було створено вакцину, яку дотепер застосовують для щеплень.

За словами головного наукового співробітника лабораторії керованих інфекцій Інституту інфекційних хвороб доктора медичних наук Людмили Чудної, основне завдання лікарів — запобігти вродженому каліцтву. Тому прийнято рішення робити щеплення всім дівчатам 15—16 років, які не хворіли на краснуху, що передбачено календарними планами наших поліклінік. Та, на жаль, втілити в життя це рішення не так просто. Не поспішає місцева влада виділяти кошти на закупівлю вакцини. Кажуть, грошей нема. Та все-таки відрадно, що в керівників деяких районів Києва і ряду регіонів України вистачило глузду знайти кошти, бо наступного року очікується підвищення захворюваності на краснуху. Така само проблема — паротит і гепатит. Наслідки від цих хвороб можуть бути дуже серйозні. Скажімо, гепатит Б може призвести до ракових захворювань печінки, паротит — до чоловічого безпліддя тощо.

Нині багато жінок віком від 20 років, плануючи вагітність, хотіли б пройти медогляд і, якщо треба, зробити потрібні щеплення. На жаль, такі питання в календарних планах державних закладів не передбачені. В цьому разі варто було б вітати розвиток комерційних кабінетів для щеплень, які компенсували б фінансову неспроможність державних закладів. Але і тут у нас не все як у людей. На думку директора Інституту інфекційних хвороб Ольги Сельникової, розвиток приватних кабінетів — звичне явище у всіх цивілізованих країнах. Проте діяльність їх можлива лише під контролем структур, які відповідають за безпеку застосування вакцин. Фахівцями інституту такі положення розроблені і потребують впровадження. Має бути система звітності, щоб працівники таких кабінетів були люди компетентні і розуміли, що вони так само підзвітні. Хоч як прикро, але у нас усе навпаки. Сьогодні функціонує ціла низка приватних кабінетів, які ведуть напівофіційну, а часом і нелегальну діяльність. Скажімо, прийшли до школи медпрацівники таких структур, зробили щеплення і на цьому все. А як реагував дитячий організм, чи треба робити повторне щеплення — нікого не обходить.

Становище можна було б поліпшити, якби на місцях не боялися взяти його під свій контроль. Наприклад, у Росії приватна діяльність узаконена рядом нормативних документів.

Ми на порозі осені. Й не треба забувати, що хвороби, як правило, загострюються в осінньо-зимовий період. І ніхто не гарантує, що вони обійдуть нас та наших близьких.

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Чому похнюплені школярики?

Реалії

Хто останнім часом не збирав дітей до школи, той не знає, що це за епопея. Із зіпсованим настроєм, умовлянням, заплаканими дитячими очима. Причиною цього є важке матеріальне становище більшості молодих сімей плюс неповоротність вітчизняних виробників дитячих товарів.

Моя сусідка Катерина «екіпірує» дітей до школи. Сашко піде до п'ятого класу, а Світланка — до другого. Грошей на обох — 200 гривень. Це все, що вдалося заощадити з куцих «бюджетівських» зарплат. Катерина працює медсестрою, а її чоловік, Сергій, — водієм.

Після нескінченних «рейдів» по базарах, від яких ноги аж гудуть, вдалося лише придбати зошити, олівці, фарби, тобто канцелярсько-письмове начиння. Головні покупки: осіннє і зимове взуття, теплі светрики, куртки Катерина сподівалася купити на широко розрекламованій у Черкасах другій міжрегіональній спеціалізованій виставці-ярмарку «Легпром-99. Шкільний базар-2000», котра відкрилася в обласному виставковому центрі.

На жаль, мою сусідку та інших мам школярів ярмарок розчарував. Більшість з них поверталися додому з порожніми руками, а діти — з сумними личками. На виставці-ярмарку було багато чого: від лляних тканин з Рівного, гардинного полотна з Коломиї, віконних блоків з Черкас до косметичної продукції з Росії.

Не було лише не дорогих, але добротних речей для школярів. Більшість товарів, що їх пропонували приватні фірми та торговельні організації, були або дорогі для середнього покупця, або невисокої якості.

Шполянська швейна фабрика, до прикладу, привезла на ярмарок шкільну форму — малиновий піджак, картата спідничка, біла сорочка — вартістю 54 гривні. Однак ні батьки, ні їхні діти майже не цікавилися формою. Вона їм не подобалася. Одна жінка, оглядаючи з явним несмаком пошиту білу сорочку, зауважила: «Хіба не можна навчитися шити хоча б у недалеких наших сусідів білорусів і прибалтів, шкільний одяг у яких не дорогий, але добротний і вишуканий!».

Проминали покупці і черевики ціною у 48 гривень, привезені з Вознесенська, хутряні дитячі шубки за 150 гривень з Чигирина, демісезонні пальта за 120 з Боярки, шкіряні жилети за 70 гривень із Сміли...

Невелике пожвавлення було лише біля товару АТ «Санта-Україна» з Первомайська, де продавали байкові чоловічі та хлопчачі сорочки вартістю 17 гривень.

Купивши чоловікові та синові по сорочці, а Світланці ранець за 12 гривень, Катерина повернулася додому. З «шкільних» грошей у неї залишилося 129 гривень. Як і в попередні роки, доведеться позичати у родичів грошей і вирушати знову оглядати ринкові намети. Знайомий комерсант повідомив, що привезли дитячі речі з Угорщини. Недорогі, добротні і красиві.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Мовою цифр

«Коса» косить наші ряди

Дорогою на роботу, я часто-густо зустрічав біля свого будинку літнього чоловіка. Він, ніби соромлячись, що шукає на смітнику рештки їжі, відвертався. Йому було років за шістдесят. Однак, охайний. Двірничка підгодовувала його, дозволяла збирати в будинку порожні пляшки й здавати до склопункту. Мешкав бомж біля будинку майже півроку. Потім зник.

— Певно, гратами перекрили вхід на горище, й він замерз? — запитав якось у двірничихи.

— Хтозна. Можливо, машина збила?! — почув відповідь.

У першому півріччі ц. р., за даними Держкомстату, в Україні померло 385,7 тис. осіб. При цьому загиблих від транспорту — 2504.

Держкомстат відмічає, що нещасні випадки, вбивства, самогубства — на третьому місці в класифікації причин смерті населення. Більшість смертей трапляється через ракові пухлини та хвороби системи кровообігу.

Помітно зросла смертність серед мешканців сільської місцевості. Мало того, вона вища, ніж у місті. Так, самогубства скоїли 35,4 особи на 100 тисяч селян, проти 26,9 городян на таку саму кількість.

Загинуло у першому півріччі й 204 дитини в віці до 1 року.

Гинули також наші громадяни від отруєнь, пожеж, електричного струму, автокатастроф тощо. Єдине, що втішає, поки що Держкомстат не повідомляв про летальні випадки голодної смерті. Та чи довго?

Віталій КРАСНЮК.

Село підирує. За смертністю

До уваги акціонерів ВАТ «Закарпатнафтопродукт-Ужгород»

23.10.1999 року о 13.00 к. ч. за адресою: 82660, Львівська обл., Сколівський район, смт. Славське, вул. І. Франка, 43-Б *відбудуться*

Позачергові загальні збори акціонерів ВАТ «Закарпатнафтопродукт-Ужгород».

Порядок денний:

1. Про затвердження результатів підписки додаткової емісії акцій.
2. Про внесення змін та доповнень до Статута товариства.
3. Різне.

Реєстрація учасників зборів буде здійснюватися з 11.00 до 12.30 (київський час) за місцем проведення зборів. Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:

документ, що посвідчує особу;

доручення на право участі у зборах (для представників акціонерів).

Пропозиції акціонерів щодо порядку денного зборів приймаються не пізніше, як за 30 днів до їх скликання.

Телефон для довідок: (8-03122) 2-35-98

Рада Директорів ВАТ «Закарпатнафтопродукт-Ужгород»

До відома громадськості!

Відкрите акціонерне товариство «ТРАНСЕНЕРГО-УКРАЇНА»

звернулося до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на право здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за нерегульованими тарифами на території України.

Поштова адреса: Україна, 252033, м. Київ, вул. Жилянська, 12А.

Телефон: (044) 293-14-80.
Факс: (044) 293-16-77.

Голова Правління Шарпан О. М.

Перші загальні збори акціонерів ВАТ «Бориспільське підприємство «Райагрохім»

відбудуться 26 жовтня 1999 року о 12.00 в актовому залі підприємства за адресою: 08300, Київська обл., м. Бориспіль, вулиця 60 років СРСР, 8-а.

Порядок денний

1. Звіт правління про фінансово-господарську діяльність товариства за 1998 рік.
2. Звіт та висновки ревізійної комісії.
3. Прийняття нової редакції статуту товариства.
4. Вибори органів управління та контролю товариства.
5. Затвердження реєстратора.

Реєстрація акціонерів відбудеться 26 жовтня 1999 року з 10.00 до 12.00 в актовому залі підприємства.

Для участі у загальних зборах акціонерам слід мати документ, що посвідчує особу, представникам —документ, що посвідчує особу та доручення на право участі у зборах..

Арбітражний суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу №15/393 про банкрутство КНВ МП «Землероб» (01041, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 13, корпус 4; р/р 26007500200001 в Голосіївському відділенні Агропромислового банку «Україна» м. Києва, МФО 322915). Претензії кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Вельмишановні кияни та гості столиці! Українська галузева компанія «УКРПИВО»

запрошує всіх, кому до вподоби українське пиво, найкращі вітчизняні безалкогольні напої, різноманітні мінеральні води, відвідати традиційне

«СВЯТО ПИВА-99».

Свято відбудеться 11 вересня на території Національного Виставкового Центру, павільйон № 12. Початок об 11.00. Вас вітатимуть провідні актори та самодіяльні таланти, ви приймете участь у конкурсах та розвагах.

Чекаємо на Вас.

До відома громадськості

Державне підприємство «ДНІПРОВСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА КОМПАНІЯ»

звернулося до Національної комісії регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням природного газу за нерегульованим тарифом на треиторії України.

Місцезнаходження: 320044, м. Дніпропетровськ, вул. Шевченко, 37; **тел. (056) 744-06-01.**

Загублене свідоцтво платника ПДВ за № 37495793 вважати недійсним.

Частное предприятие «РОЛАНД» ликвидируется. Претензии принимаются в течение месяца со дня опубликования.

Арбітражний суд Вінницької обл., м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7, порушив провадження у справі № 197/8-209 про визнання банкрутом ВАТ по матеріальнотехнічному і сервісному забезпеченню «Районний торговий дім «Іллінціpайагротехсервіс» (Вінницька обл. м. Іллінці, вул. Б. Хмельницького, 30, р/р 26004200582001 в Іллінецькому від. АК АПБ «Україна», МФО 302106, код ЗКПО 23102246). Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Луганської області (348000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) порушив справи про банкрутство:

Малого приватного підприємства «Експрес-сервіс» (349340, м. Краснодон, Луганської області, Мікроцентр, 1/89; р/р 13468830 в АБ «ІНКО» м. Київ, МФО 322841, код ЄДРПОУ 20189560) справа № 11/78 б.

Малого приватного підприємства «Любава» (349340, м. Краснодон, Луганської області, вул. Островського, 17; р/р 100468391 в Краснодонському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 304074, код ЄДРПОУ 21833187) справа № 10/46 б.

Державного комунального підприємства Краснодонський парк культури і відпочинку імені «Молодої гвардії» (349340, м. Краснодон, Луганської області, вул. Червоних шахтарів,1; р/р 26009200541001 в Краснодонському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 304074, код ЄДРПОУ 02221627) справа № 12/101 б.

Краснодонського комерціалізованого торгівельного підприємства магазин № 92 (349340, смт. Північно-Гундоровський, Краснодонського району, Луганської області, вул. Шкільна,3; р/р 26009200284000 в Краснодонському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 304074, код ЄДРПОУ 21772913) справа № 05/334-9/271 б.

Краснодонського комерціалізованого продовольчого торгівельного підприємства магазин № 76 (349340, м. Суходільськ, Луганської області, вул. Доватора,4; р/р 2600020283001 в Краснодонському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 304074, код ЄДРПОУ 21770630) справа № 9/87б.

Дочірнього підприємства «Сільгоспсервіс» № 8 Відкритого акціонерного товариства «Першотравневий завод сільськогосподарських машин» (349340, с. Новоганнівка, Краснодонського району, Луганської області, вул. Радянська,1; р/р 26008200003001 в Краснодонському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 304074, код ЄДРПОУ 24050540) справа № 9/86 б.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Житомирської області (262014, м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 25) порушив справу про банкрутство № 169»б» Комбінату громадського харчування Володарсько-Волинського споживчого товариства, 261010, смт. Володарськ-Волинський, Житомирської обл., вул. К. Маркса, 13, р/р 26003200274001 в Володарськ-Волинському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 311089, код ЗКПО 01748864.

Арбітражний суд Кіровоградської області (316022 м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив справу № 05-01/1363/10-166 про банкрутство приватного підприємства «Агрогрупа» (316050, м. Кіровоград, абонентська скринька 238, код підприємства 23229426, р/р 2600530162 в Кіровоградському обласному управлінні Ощадбанку України, МФО 323475).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбитражный суд Николаевской области (327009, г. Николаев, пл. Ленина, 1) возбудил дело № 2/123 о банкротстве Фермерского хозяйства «Юг Украины» (г. Николаев, ул. Южная, 47, ком. 46; т/счет № 26002626 в НОД АППБ «Аваль» в г. Николаеве, МФО 326182). Заявления кредиторов и санаторов принимаются арбитражным судом в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Вінницької області (287100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) за заявою ДПІ у Козятинському районі порушив справу про банкрутство ТОВ «Аліна» (287020, Вінницька область, м. Козятин, пров. Мікояна, 2, р/р 26006200202001 в Козятинському АК АПБ «Україна, МФО 302117, код 20085273).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Відкрите акціонерне товариство «АТП 13058»

оголошує про проведення перших загальних зборів акціонерів.

Збори відбудуться 15 жовтня 1999 р. у приміщенні клубу ВАТ «АТП 13058» за адресою — Київ, вул. Кайсарова, 7/9.

Порядок денний зборів.

1. Звіт правління про результати діяльності товариства за рік правління (з 15 жовтня 1998 р. по 15 жовтня 1999 р.)
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Різне.

Початок зборів о 14.00. Реєстрація учасників зборів з 13.00 до 14.00.

Довідки за телефонами:
263-93-41; 263-50-80.

Арбітражний суд Чернігівської області (250000, м. Чернігів, вул. Леніна, 43) за заявою Корюківської міжрайонної державної податкової інспекції Чернігівської області, порушив справу № 4/496 про банкрутство ПП «Маркер» (251660, Корюківський район, смт Холми, вул. Дачна, 14, р/р 26000222507001, в Корюківському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 353155, ЗКПО 14249186).

Майнові вимоги кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються у місячний строк з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым (333000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дело о банкротстве:

— № 713-6/99 от 14.01.99 г. АТП «Юг-92» (юридический адрес: Автономная Республика Крым, г. Симферополь, ул. Производственная, 8); р/счет 2600931647001 КД УСБ, МФО 324010, код ОКПО 03058974).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

«Арбитражный суд Херсонской области (г. Херсон, ул. Горького, 18) возбудил дела о банкротстве:

— № 6/219-Б ООО «Олимпик-Шипинг» г. Херсон, ул. Перекопская 157, кв. 34, р/с 2467515 в ХФ АКБ «Югтокобанк», код 21309664.

— № 6/245-Б ЧФ «Реал» г. Херсон, ул. Безродного, 39, корп. 2, кв. 56, р/с 26005390 в ХФ АППБ «Аваль», код 24104299.

Претензии принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.»

За поданням ЗАТ «Черкаське пиво» Арбітражний Суд Черкаської області (257016, м. Черкаси, вул. Шевченка, 307) порушив справу № 03/1481 про банкрутство приватної фірми «Агротехбуд» (258033, м. Черкаси, вул. Луначарського, 7, р/р 26002301775318 у відділенні ПІБ м. Черкаси, МФО 354563, код 22796198). Претензії кредиторів і заяви можливих санаторів приймаються в місячний термін з дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Хмельницької області (адреса: Україна, 280000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушив справу № 7/177-Б про банкрутство фермерського господарства «ЯРОШ» Голова господарства Мікулін Я. І. ЄДРПОУ 14143878, Україна, м. Волочиськ, вул. Починка, 1-А, р/рахунок 26007200766001, в АКПБ «Україна», 281370, м. Волочиськ, вул. Лисенка, 6, МФО 315041.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Тернопільської області (282001, м. Тернопіль, вул. Острозького, 14-а) порушив справу № 10/б-135 про банкрутство Селянської спілки «Нове життя», с. Колодно, Збаразького району, Тернопільської області, банківські реквізити — р/р 26008201505001 в Збаразькому відділенні банку «Україна», МФО 338062, Код ЗКПО 14049027.

Арбітражний суд Дніпропетровської області (320600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-А). порушив справу № Б 2/62-99 про банкрутство ВАТ «Терновський хлібзавод» м. Кривий Ріг, Дніпропетровської обл., вул. Черкасова, р/р 26008301260397 в Жовтневому ПІБ, МФО 305631, код 00381373. Директор Гончарук Олександр Михайлович).

Заяви кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (01030 м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) порушив справу № 15/476 про визнання банкрутом ЗАТ «Твіст» (м. Київ, вул. Нестерова, 3, р/р 3467273, МФО 322506 в ПКФ АППБ «Аваль»).

Арбітражний суд Сумської області (40000 м. Суми, вул. Рибалко, 2) порушив справу № 2265-7/160 про визнання банкрутом ВАТ «Білопільський завод продтоварів» (41810, м. Білопілля, Сумської області, Червона площа, 21, р/р 260093010060, МФО 0337610 Білопільське відділення Ощадбанку).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Частное ПП «Юла» код 30021339, сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются на протяжении 2 месяцев **по тел. 459-79-84.**

Арбитражным судом Луганской области (348000, пл. Героев Великой Отечественной войны, 3 «а» возбуждено дело № 10/4б о банкротстве Лутугинской ТКФ «Каштан» (Луганская область, Лутугинский район, п. Белое-1, ул. Школьная, 26, р/с 2600430135023 в Лутугинском отд. ПИБ, МФО 304494, код 19073958.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня публикации объявления.

! У номер

✔ Запоріжжя

Радіація під замком

Першу чергу сухих сховищ відпрацьованого ядерного палива буде пущено на Запорізькій АЕС у першому кварталі 2000 року.

Передбачається, що спочатку збудують 3 контейнери, в кожному з яких можна буде зберігати до 18 відпрацьованих тепловидільних елементів. Майданчик для контейнерів розраховано на 300 сховищ палива. Загальна вартість контейнерів становить 85 млн. доларів, і всі їх буде виготовлено в Україні.

У перспективі такі сховища плановано збудувати на всіх українських АЕС, що експлуатують реактори типу ВВЕР, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

✔ Полтава

Ріка життя над Пслом

До 600-річчя першої письмової згадки про Шишаки у селищі відкрито картинну галерею.

Край цей здавна вважався краєм художників: із ним тісно пов'язані біографії братів Кричевських — Федора, професора Української академії мистецтв, та Василя, художника, архітектора і фізика. Обидва жили й творили тут довгий час. Та й нині в селищі мешкають 5 місцевих і 20 приїждих художників. Їхній доробок становить, власне, головні фонди галереї, яку розміщено в середній школі.

З ініціативи селищного голови Василя Магди до свята також видано історико-біографічний довідник. До нього внесено понад 200 біографій і нарисів з історії рідного краю, дорогами якого ходили Гоголь, Довженко, Вернадський, Сластіон та інші видатні історичні постаті.

Знамените селище й трудовими здобутками: це єдина в області рада, яка дотує районний бюджет.

✔ Одеса

Журналістові і людині

«Площу названо на честь громадського діяча, першого редактора газети "Вечерняя Одесса" Бориса Федоровича Дерев'янка» — пам'ятний знак з таким написом відкрито в Київському районі Одеси, на площі, що раніше називалася Академічною. Так увічнено пам'ять про мужнього і чесного журналіста, розстріляного найманим убивцею два роки тому. Пам'ятник споруджено за спільним проектом скульптора Олександра Князика й архітектора Володимира Глазиріна. Це дві символізуючі перо стели, а між ними — барельєф з мармуру.

✔ Кіровоград

Потроху розправляємо крила

П'ятдесятирічний ювілей свого підприємства відзначили працівники державної авіакомпанії «Кіровоградські авіалінії».

На святкуванні директор авіакомпанії Сергій Власов зазначив: після кількох років майже повної бездіяльності «Кіровоградські авіалінії» починають потроху «розправляти крила». Поки що як пріоритетний напрям обрали відновлення літаків «Ан-2» і участь їх в обробітку сільськогосподарських угідь. Порівняно з минулим роком прибутки підприємства зросли майже вдвічі, погашено борги в зарплаті.

Ніхто не хотів «помирати»...

Двобій Олега Лужного та Зінедіна Зідана; хоча й не було багато голевих моментів, але матч виявився нервовим. Хвилюється і досвідчений Фаб'єн Бартез

Спорт

Футбол. Відбірковий цикл Євро-2000.

Група 1. Білорусь — Уельс — 1:2, Данія — Швейцарія — 2:1. Італія — 14 очок, Данія — 11, Уельс — 9, Швейцарія — 8, Білорусь — 2.

Група 2. Норвегія — Греція — 1:0, Албанія — Латвія — 3:3, Словенія — Грузія — 2:1. Норвегія — 19, Словенія — 17, Латвія — 12, Греція — 9, Албанія, Грузія — по 4.

Група 3. Фінляндія — Німеччина — 1:2, Північна Ірландія — Туреччина — 0:3. Німеччина, Туреччина —по 15, Фінляндія — 7, Північна Ірландія — 5, Молдова — 3.

Група 4. Ісландія — Андорра — 3:0, Росія — Вірменія — 2:0.

УКРАЇНА — ФРАНЦІЯ. 0:0.

Україна: Шовковський, Лужний, Попов, Головко, Ващук, Дмитрулін (Микитин, 46), Гусін (Цихмейструк, 81), Максимов (Коновалов, 67), Косовський, Шевченко, Ребров.

Франція: Бартез, Тюрам, Лізаразю, Вієйра, Блан, Джоркаефф (Пірес, 69), Дешам, Десайї, Анелька (Ласланд, 52), Зідан, Карамбе.

Арбітр — Х'ю Даллас; асистенти — Боб Гунн, Вілсон Ірвайн (усі — Шотландія).

4 вересня. Київ. НСК «Олімпійський». 70 000 глядачів.

	В	Н	П	М	О
УКРАЇНА	4	4	0	12—3	16
Росія	5	0	3	19—10	15
Ісландія	4	3	1	10—3	15
Франція	4	3	1	11—6	15
Вірменія	1	2	5	3—12	5
Андорра	0	0	8	2—23	0

Група 5. Швеція — Болгарія — 1:0, Англія —Люксембург — 6:0. Швеція — 15, Англія, Польща — по 12, Болгарія — 5, Люксембург — 0.

Група 6. Австрія — Іспанія — 1:3, Кіпр — Ізраїль —3:2. Іспанія — 15, Кіпр — 12, Ізраїль, Австрія — по 10, Сан-Марино — 0.

Група 7. Азербайджан — Португалія — 1:1, Словаччина — Румунія — 1:5, Ліхтенштейн — Угорщина — 0:0. Румунія — 20, Португалія — 19, Словаччина — 11, Угорщина — 9, Азербайджан, Ліхтенштейн — по 4.

Група 8. Хорватія — Ірландія — 1:0, Югославія —Македонія — 3:1. Хорватія — 14, Югославія — 13, Ірландія — 12, Македонія — 7, Мальта — 0.

Група 9. Боснія — Шотландія — 1:2, Фарери —Естонія — 0:2, Литва — Чехія — 0:4. Чехія — 24, Шотландія — 11, Естонія — 10, Литва, Боснія — по 8, Фарери — 3.

Важливість поєдинку, безперечно, мала психологічний вплив на учасників матчу. Одразу стало зрозуміло, що вони не ризикуватимуть, а більше дбатимуть про оборону. Вийшло, як у відомому кінофільмі з назвою «Ніхто не хотів помирати».

Яскравих моментів біля воріт, на жаль, ми не побачили. Хоча і за таких умов українці могли «пробити» знаменитого Фаб'єна Бартеза. Пригадаймо хоча б 83-ту хвилину, коли Шевченко бив із зручної позиції після передачі Лужного. Але м'яч «звалився» з бутса.

— Ми подякували гравцям за велику самовіддачу, — сказав після зустрічі один із тренерів нашої збірної Володимир Веремєєв. — Слід лише згадати, кого за суперника мали. Протистояти йому було дуже важко. Результатом ми цілком задоволені. Життя триває — попереду Ісландія і Росія.

— Склалося враження, що команди надто вже перестраховувалися, діяли, постійно озираючися на власні «двері»...

— Не згоден з таким твердженням. Футболісти не перестраховувалися, а грали на результат. Французи переважали нас у майстерності. І це не дивно. Адже рівень чемпіонатів Франції, Італії, Німеччини, де виступають підопічні пана Лемера, не можна порівнювати з нашим національним турніром. Але за організацією гри, бойовитістю, характером ми були ніби й вище. Відчувалося, що французи дуже боялися програти. А в цілому матч, як на мене, був захоплюючий. Особливо в другому таймі.

— Як розцінюєте ситуацію в четвертій групі тепер?

— Боротьба триває. І майже однакові шанси на успіх мають чотири збірні. Навіть якби ми сьогодні виграли, то ще не вирішили б головного питання. Багато, звісно, залежатиме від нашого наступного поєдинку в Рейк'явіку, а французів — у Єревані. Росіяни, немає сумніву, візьмуть свої три очки в Андоррі і матимуть 18...

Наставник гостей Роже Лемер, який виступав перед журналістами після Веремєєва, сказав:

— Мої підопічні грали добре, як на чемпіонаті світу. Вони виклалися сповна. А головне — діяли спокійно і впевнено. Особливо тоді, коли українці йшли на штурм воріт Бартеза. Наша тактика була цілком виправдана. Стосовно збірної України, то її запам'ятаю надовго. Ця команда показала себе з найкращого боку і в атаці, і в обороні. Повірте, нам було важко.

— А чи задовольнила вас оця нічия?

— Не приховуватиму, що мріяли про перемогу. Але такий результат – цілком справедливий.

— А чи не лякає вас, що доля французької команди тепер залежатиме не тільки від неї?

— Доля першого місця залежить тепер від чотирьох команд — України, Франції, Росії та Ісландії. Попереду ще два тури. Постараємося фінішувати першими...

... А тепер, панове, киньмо оком на турнірну таблицю четвертої групи. Єдина команда, яка не програла, — Україна. І вона — попереду. То сумувати немає сенсу. Ліпше будемо налаштовуватися на щасливий підсумок. І передамо велику енергетику підтримки нашим футболістам. Хай їм щастить!

Збірна Франції додому не повернулася, а гостювала в Києві ще кілька днів, тренувалася на полі НСК «Олімпійський». А сьогодні французи відлітають до Єревана. Наша команда також вранці візьме курс на Рейк'явік.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

«БІПА» стала «Одесою»

У муніципальний баскетбольний клуб «Одеса» перетворено відому команду «Біпа-Мода» — дворазового чемпіона України. До зміни статусу спонукала передусім фінансова скрута, в результаті якої команда опинилася на межі розвалу. Нині становище поліпшується. Міськвиконком добирає коло засновників, які піклувалися б про матеріальний добробут клубу. В складі команди, однак, відбуваються серйозні зміни — її залишили деякі відомі гравці і другий тренер Валентин Воронін. Його місце посів Вадим Пудзирей, який водночас продовжуватиме грати в турнірах. Прийшли й нові, доволі досвідчені баскетболісти. «Позиції, отже, — заявив головний тренер команди Віталій Лебединцев, — баскетбольний клуб, тепер уже під муніципальним прапором і з іменем рідного міста, здавати не збирається».

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 236694.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311147.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України